

Державний вищий навчальний заклад “Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника”
Економічний факультет
Кафедра обліку і аудиту

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

перший (бакалаврський) рівень
(освітній рівень)

на тему: **“Облік товарних запасів та оцінка їх оборотності”**

Виконав: студент II курсу, групи ОО-21

напряму підготовки (спеціальності)

071 “Облік та оподаткування”

(шифр і назва напряму підготовки, спеціальності)

Гошків В.І.

(прізвище та ініціали студента)

Керівник: Максимів Ю.В.

(прізвище та ініціали)

Рецензент: Пилипів Н.І.

(прізвище та ініціали)

Державний вищий навчальний заклад “Прикарпатський
національний університет імені Василя Стефаника”

Факультет економічний
Кафедра обліку і аудиту
Освітній рівень перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Напрямок підготовки (Спеціальність) 071 “Облік і оподаткування”
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Баланюк І.Ф.
(прізвище, ініціали)

“10” жовтня 2019 р.

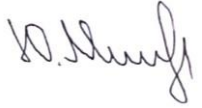
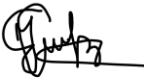
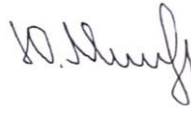
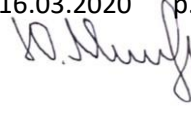
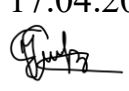
ЗАВДАННЯ
НА БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ
СТУДЕНТУ

Гошків Вікторії Ігорівни

1. Тема роботи «Облік товарних запасів та оцінка їх оборотності», керівник роботи Максимів Юлія Василівна, к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту затверджені наказом університету від 05.05.2020 р. № 2.
2. Строк подання студентом роботи 15.05.2020 р.
3. Вихідні дані до роботи праці провідних вітчизняних та зарубіжних вчених з теорії і методології бухгалтерського обліку товарних запасів, законодавчі та нормативні акти з питань бухгалтерського обліку, матеріали наукових конференцій, первинні документи, реєстри обліку та форми фінансової звітності ВКП «Дзеркало»
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): Економічна суть товарних запасів їх класифікація та роль в діяльності підприємства. Визнання і оцінка запасів згідно міжнародних та національних стандартів. Нормативно-правове

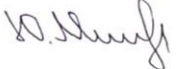
регулювання бази обліку товарних запасів. Організація обліку операцій з товарними запасами на підприємстві «Дзеркало». Особливості синтетичного та аналітичного обліку товарних запасів. Документальне оформлення руху запасів. Організаційно методичні аспекти аналізу оборотності товарних запасів. Контроль надходження і вибуття товарних запасів. Напрями вдосконалення організації і методики оцінки оборотності товарних запасів.

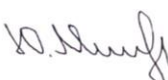
5. Перелік графічного матеріалу: рисунки, таблиці, діаграми.
6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Максимів Ю.В., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту	13.10.2019 р.	17.02.2020 р.
2	Максимів Ю.В., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту	17.02.2020 р.	16.03.2020 р.
3	Максимів Ю.В., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту	16.03.2020 р. 	17.04.2020 р.

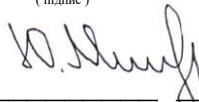
7. Дата видачі завдання 13.10.2019 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Розділ І. Теоретичні та правові основи обліку товарних запасів підприємства	17.02.2020 р.	
2	Розділ ІІ. Облік використання товарних запасів підприємства «Дзеркало»	16.03.2020 р.	

3	Розділ III. Особливості оцінки оборотності товарних запасів на підприємстві «Дзеркало»	17.04.2020 р.	
---	--	---------------	---

Студент Гошків В.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи Максимів Ю.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВІДГУК
на бакалаврську роботу
студентки групи ОО(ст)-21 Гошків Вікторії Ігорівни
на тему “Облік товарних запасів та оцінка їх оборотності”

Товарні запаси є активами для управління якими необхідна детальна інформація з системи бухгалтерського обліку. Він має бути побудований таким чином, щоб менеджери мали можливість здійснювати контроль за використанням товарних запасів та аналіз їх використання з метою прийняття управлінських рішень. Сказане свідчить про актуальність проведеного Гошків В.І. дослідження, метою якого є розгляд та аналіз теоретичних та організаційно-методичних аспектів ведення обліку товарних запасів, та оцінки їх оборотності.

У дипломній роботі Гошків Вікторія Ігорівна дослідила теоретичні основи обліку товарних запасів та оцінки їх оборотності, описала їх роль в діяльності підприємства, також автор вивчила організаційні й методичні засади обліку товарних запасів на виробничо-комерційному підприємстві “Дзеркало”.

В роботі автор чітко визначила мету дослідження і вирішила всі поставлені для її досягнення завдання. Викладені у бакалаврській роботі результати характеризуються єдністю змісту. Щодо практичного значення отриманих результатів, то наведені автором пропозиції частково впроваджені у діяльність виробничо-комерційного підприємства “Дзеркало”.

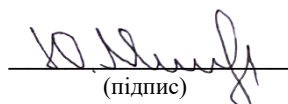
Попри позитивні сторони дипломної роботи Гошків В.І. необхідно звернути увагу на ряд недоліків: недостатньо опрацьовано праць вчених-економістів та наявні окремі недоліки при формуванні списку використаних джерел; не розкрито напрями удосконалення обліку товарних запасів, наявні неточності в розрахунках аналітичних показників, сформовані висновки мають поверхневий характер.

Наведені зауваження не знижують загальної позитивної оцінки поданої до захисту

Отже, бакалаврська робота Гошків Вікторії Ігорівни на тему “Облік товарних запасів та оцінка їх оборотності” є завершеним й самостійно

проведеним дослідженням, за змістом та оформленням відповідає вимогам до такого типу робіт та рекомендована до захисту в ЕК з позитивною оцінкою, а його автор заслуговує на присвоєння першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 “Облік і оподаткування”.

Науковий керівник: доцент кафедри обліку і аудиту
(посада, місце роботи)

(підпис)

Ю.В.Максимів
(ініціали, прізвище)

“12” травня 2020 р.

РЕЦЕНЗІЯ
на бакалаврську роботу
студентки групи ОО (ст)-21
ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”
Гошків Вікторії Ігорівни
на тему: **“Облік товарних запасів та оцінка їх оборотності”**

На даний момент торговельна діяльність є однією із найбільш розвинених видів економічної діяльності. Основним завданням підприємства цієї галузі є реалізація товарних запасів для отримання прибутку в майбутньому. Саме товарні запаси складають основну частину всіх оборотних активів підприємств, які займаються торговельною діяльністю.

Саме облікове узагальнення інформації про запаси торговельних підприємств дозволяє підвищити контроль та ефективність управління ними. Облік товарних запасів забезпечує надходження інформації щодо наявності та руху товарних запасів на підприємстві. Від встановленого рівня проведення аналітичних робіт, деталізації економічного аналізу, та аргументованості їх висновків, залежить результативність управління товарними ресурсами підприємств торгівлі.

У дипломній роботі Гошків Вікторія Ігорівна дослідила теоретичні основи обліку товарних запасів та оцінки їх оборотності, описала їх роль в діяльності підприємства, також автор вивчила організаційні й методичні засади обліку товарних запасів на виробничо-комерційному підприємстві “Дзеркало” та запропонувала шляхи їх удосконалення.

Наукова новизна одержаних Гошків Вікторією Ігорівною результатів полягає в обґрунтуванні теоретичних, організаційних та методичних положень й розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення організації та методики обліку товарних запасів та їх оборотності, що дає змогу підвищити ефективність діяльності на ВКП “Дзеркало”.

Отже, бакалаврська робота Гошків Вікторії Ігорівни на тему “Облік товарних запасів та оцінка їх оборотності” є завершеним й самостійно проведеним дослідженням, за змістом та оформленням відповідає вимогам до такого типу робіт та рекомендована до захисту в ЕК з позитивною оцінкою, а його автор заслуговує на присвоєння першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 “Облік і оподаткування”.

Доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри теоретичної і
прикладної економіки
ДВНЗ “Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника”

Н.І.Пилипів

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ I. Теоретичні та правові основи обліку товарних запасів підприємства...	6
1.1.Економічна суть товарних запасів їх класифікація та роль в діяльності підприємства.....	6
1.2.Визнання і оцінка запасів згідно міжнародних та національних стандартів.	12
1.3.Нормативно-правове регулювання бази обліку товарних запасів.....	19
Розділ II. Облік використання товарних запасів підприємства «Дзеркало».....	26
2.1.Організація обліку операцій з товарними запасами.....	26
2.2.Особливості синтетичного та аналітичного обліку товарних запасів.....	32
2.3.Документальне оформлення руху запасів.....	39
Розділ III. Особливості оцінки оборотності товарних запасів на підприємстві «Дзеркало».....	46
3.1.Організаційно-методичні аспекти аналізу оборотності товарних запасів....	46
3.2.Контроль надходження і вибуття товарних запасів.....	52
3.3.Напрями вдосконалення організації і методики оцінки оборотності товарних запасів.....	59
Висновки.....	65
Список використаних джерел.....	69
Додатки.....	72

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Діяльність кожного підприємства, установи, чи організації здійснюється на основі кругообігу ресурсів, вагоме місце в яких посідають запаси. Для забезпечення конкурентної позиції установи необхідно забезпечити ефективне управління надходженням та використанням запасів. Для прийняття ефективних управлінських рішень та задля вирішення певних стратегічних завдань щодо підвищення результативності підприємства виникає потреба в організації обліку запасів, узагальненні інформації щодо їх використання контролю та аналізі.

На даний момент торговельна діяльність є однією із найбільш розвинених видів економічної діяльності. Основним завданням підприємства цієї галузі є реалізація товарних запасів для отримання прибутку в майбутньому. Саме товарні запаси складають основну частину всіх оборотних активів підприємств, які займаються торгівельною діяльністю.

Саме облікове узагальнення інформації запасів торгівельних підприємств дозволяє підвищити контроль та ефективність управління ними. Облік товарних запасів забезпечує надходження інформації щодо наявності та руху товарних запасів на підприємстві. Від встановленого рівня проведення аналітичних робіт, деталізації економічного аналізу, та аргументованості їх висновків, залежить результативність управління товарними ресурсами підприємств торгівлі.

Теоретичні положення та питання організації обліку запасів в своїх працях відобразили такі вітчизняні та зарубіжні вчені та фахівці: Ф.Ф. Бутинець, А.М. Коваленко, В.Н. Жукова, І.А. Бланк, Н.Дж. Еквілайн, Ю.А. Верига, А.С. Бородкін, А.П. Макаренко. Теоретичні та практичні аспекти організації обліку в торгівлі розглядалися в роботах багатьох вчених, таких, як: В.Б. Захожай, В.К. Орлова, В.І. Савич, Костецька Л.А. Дослідження класифікації товарних запасів займались: В.Д. Базилевич, А.А. Мазаракі, Н.В. Чебанова, В.С. Марцин, Л.О. Лігоненко. Проблеми оцінки стану управління товарними запасами на підприємствах торгівлі досліджувались у роботах відомих вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема: І.О. Бланка, В.В. Бочарова,

Р. Вестерфілда, В.В. Ковальова, А.С. Кокина, Д.М. Кузнецова, В.М. Павлової, С.Р. Раїлева, О.О. Смірнові, О.С. Стояновні.

Вивчення наукових праць вітчизняних та зарубіжних науковців, практика господарської діяльності торговельних підприємств, свідчить про те, що залишається дискусійною низка теоретичних і практичних положень щодо методики управлінського обліку товарних запасів, які потребують окремого розгляду.

Недостатньо опрацьованим є питання класифікації товарних запасів підприємств для цілей обліку та ефективного управління ними, методики й організації фінансового і управлінського обліку товарних запасів, документального оформлення операцій із запасами, автоматизації їх обліку й аудиту, обґрунтування нових напрямів обліку та аудиту запасів з огляду на особливості торгівельної діяльності та потреби управління.

Об’єкт і предмет дослідження. Об’єктом дослідження є облік товарних запасів, їх наявність та використання в господарській діяльності, а також оцінка їх оборотності на виробничо-комерційному підприємстві “Дзеркало”.

Предметом дослідження виступають теоретичні, методичні та організаційні основи обліку та аналізу товарних запасів торгівельного підприємства.

Мета і завдання дослідження. Метою даної роботи є розгляд та аналіз теоретичних та організаційно-методичних аспектів ведення обліку товарних запасів, та оцінки їх оборотності. Для досягнення поставленої мети було поставлено такі завдання:

- визначити економічну суть товарних запасів, їх класифікацію та роль в діяльності підприємства;
- описати порядок визнання, оцінки запасів відповідно до національних та міжнародних стандартів;
- проаналізувати нормативно-правове регулювання обліку товарних запасів;
- дослідити організацію обліку товарних запасів на підприємстві “Дзеркало”;

- описати особливості синтетичного та аналітичного обліку товарних запасів на підприємстві “Дзеркало”;
- простежити за документальним оформленням товарних запасів на підприємстві “Дзеркало”;
- описати теоретично-організаційні основи оборотності товарних запасів;
- розглянути контроль за надходженням та вибуттям товарних запасів;
- показати напрямки вдосконалення оцінки оборотності товарних запасів на підприємстві “Дзеркало”.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань бухгалтерського та фінансового обліку товарних запасів на підприємстві було використано загальноприйняті методи вивчення, зокрема, аналіз та синтез – для ознайомлення із теоретичним та інформаційним забезпеченням товарних запасів, порівняння, групування, конструктивний метод – для систематизації запропонованих шляхів удосконалення, графічний – для побудови графіків, рисунків та діаграм.

Під час проведення дослідження інформаційною базою були нормативно-правові акти, навчальні посібники, монографії, наукові статті.

Практичне значення одержаних результатів. Полягає у розробці науково - обґрунтованих практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку товарних запасів підприємства. Реалізація таких рекомендацій буде сприяти оптимізації облікового процесу на підприємстві “Дзеркало” та ефективності використання аналітичних даних для обґрунтування і прийняття управлінських рішень щодо вдосконалення організації обліку товарних запасів.

Структура бакалаврської роботи. Структурно бакалаврська робота складається з вступу, 3-х розділів, висновку, містить таблиць 6, рисунків 21, налічує 31 найменування джерел використаної літератури.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна суть товарних запасів їх класифікація та роль в діяльності підприємства

Для підтримання продуктивного виробництва товарів однією з умовою є обов'язкова, постійна наявність оборотних активів матеріальної форми, тобто виробничих ресурсів.

З однієї сторони, сформовані товарні запаси сприяють продуктивності, динамічності і постійності виробничих процесів фірми, гарантують його забезпеченість з економічної точки зору, з іншої – товарні запаси на великих виробничих компаніях вимагають значних вкладень. Тому від формування і ведення обліку товарних запасів залежить фінансове становище організації, досконалість визначення його прибутку, здатність до конкуренції та результативність підприємства в цілому.

Для безупинності процесу реалізації товару і задоволення потреб клієнтів необхідно забезпечити на торгівельному підприємстві певний масштаб товарних запасів. Зі свого боку товарні запаси мають різні визначення.

Товарні запаси – маса сукупних запасів, що знаходяться на етапі продажу у підприємствах-виробниках, мають вигляд готової продукції, та знаходяться у процесі обігу (запаси в дорозі та запаси на торгівельних підприємствах) [12, с. 143].

Товарні запаси – ресурси, якщо створюються виробником на ринку у випадок сезонної, циклічної, або можливої іншої зміни кон'юнктури ринку з другого боку – це товари, які в даний момент знаходяться в галузі товарного обороту, в дорозі від продавця до покупця, або на складах виробничих підприємств. Товарні ресурси – це отримані чи придбані підприємством товари, призначення яких подальший перепродаж, або ж це оборотні кошти, при реалізації яких підприємство повинно отримати прибуток. При цьому фірма, як

правило, не повинна вносити суттєвих змін у їх фізичну форму, тому що вже при купівлі вони стають готовою продукцією [13, с. 16].

Отже вищевказане дає змогу стверджувати що товарні запаси – це товари в очікуванні майбутньої реалізації.

Запаси - це активи виробничо-технічного призначення, які знаходяться на різних стадіях виготовлення і обігу, та є необхідними для виробничого процесу чи власного споживання. На підприємствах запаси посідають значне місце в оборотних активах [29].

Відповідно до Положень (стандартів) бухгалтерського обліку 9 “Запаси” (далі – П(С)БО 9) запаси визначаються активом при дотриманні таких обов’язкових умов:

- якщо існує достовірність того, що в майбутньому підприємство одержає економічні вигоди, зв’язані з їх використанням, тобто якщо ресурси не будуть використані у процесі виготовлення продукції, наприклад, внаслідок втрати необхідних властивостей, їх потрібно вилучити із категорії активів і включити до інших операційних витрат звітного періоду;

- якщо їх вартість може бути достовірно визначена, тобто це означає, що вартість запасів не повинна містити суттєвих помилок та упередження [8].

Матеріальні оборотні активи є найбільш вмісткими за змістом та повільними у обертанні, до їхнього склад в торгівельних підприємствах включають малоцінні та швидкозношувані предмети, товарні запаси, інші матеріальні запаси, запасні частини для необоротних активів.

Існування такої категорії товарного обороту, як товарні запаси обумовлено потребою забезпечення правильного процесу обертання запасів. Будь який товар до моменту реалізації належить до складу товарних запасів.

Запаси постійно залучені в товарооборот, вони міняють власний розмір, реалізуються і втрачають значення товарних запасів. Але оскільки вони замінюються іншими партіями товарних запасів, тобто відновлюються, вони являються постійною величиною, з залежності від господарських обставин їхній розмір змінюється. Саме кругообіг товарів, зміна статичної форми запасів

динамічною формою товарообороту складає економічний зміст процесу товарообороту.

Узагальнивши список інформаційних джерел, ряд матеріалів підприємств торгівля, з метою контролю та раціональної організації ведення обліку, товарні запаси систематизують за численними показниками.

Товарні ресурси класифікують за призначенням (Рис.1.1).

Рис.1.1. Види товарних запасів за призначенням

Товарні запаси цільового характеру служать для задоволення певних потреб чи для зазначених цілей згідно з розпорядження уповноважених органів, які не пов'язані із основною господарською діяльністю (наприклад, для покупки аграрних товарів, засобів охорони здоров'я, інвалідів, обслуговування закладів для дітей або роздачі товарно-матеріальних призів в розіграшах, тощо).

Запаси початкового зберігання складають більшу частину усіх товарних матеріалів (приблизно до 85 % усієї вартості запасів) і служать для здійснення безперервної реалізації товарів. Розмір цих запасів визначається проміжком між постачанням та обсягом реалізації товарів. В процесі продажу дана частина

товарних запасів вимагає регулярного поновлення, оскільки найчастіше перебуває в процесі виробництва.

Товарні запаси сезонного зберігання служать для задоволення торгового попиту клієнтів в період зміни попиту чи пропозиції у зв'язку з сезонністю виробництва товарів. Ці товари створюються з таких запасів, які в силу особливостей свого створення, попиту чи інших причин мають перерву у виробництва та реалізації (ялинкові прикраси, фрукти, зимове взуття, шкільна форма, тощо).

Товарні запаси дострокового завою служать для забезпечення рівня реалізації продукції в період між завозами товарів у віддалені гірські місцевості, зв'язок з котрими можна підтримувати лише в певний період.

В залежно від попиту на споживчі товари. Відповідно до цієї класифікації товарні запаси залежно від відповідності попиту поділяють на запаси, що відповідають чи не відповідають попитові. До запасів які не відповідають попитові належать залежані, неходові і завезені понад норму товари.

Залежно від реакції у зв'язку зі зміною товарообороту підприємства. Ці запаси певною мірою представлені у двох формах:

- умовно-постійною, тобто незалежні товарні запаси, розмір яких не змінюється в зв'язку зі змінами товарообороту підприємства;
- змінною, розмір якої змінюється в залежності від динаміки товарообороту підприємства.

До умовно-постійних товарів належать також товарні запаси цільового призначення.

До змінних запасів відносять товари які знаходяться в межах представленого асортиментного набору, які мають завжди знаходитися на торговельних складах підприємства. Завдяки встановленому асортиментному переліку товарів, різних видів торгівельного обслуговування, торговельним площам підприємства, встановлюється розмір цих товарних запасів.

Також запаси класифікують за місцезнаходження та регулярністю поповнення (Рис.1.2).

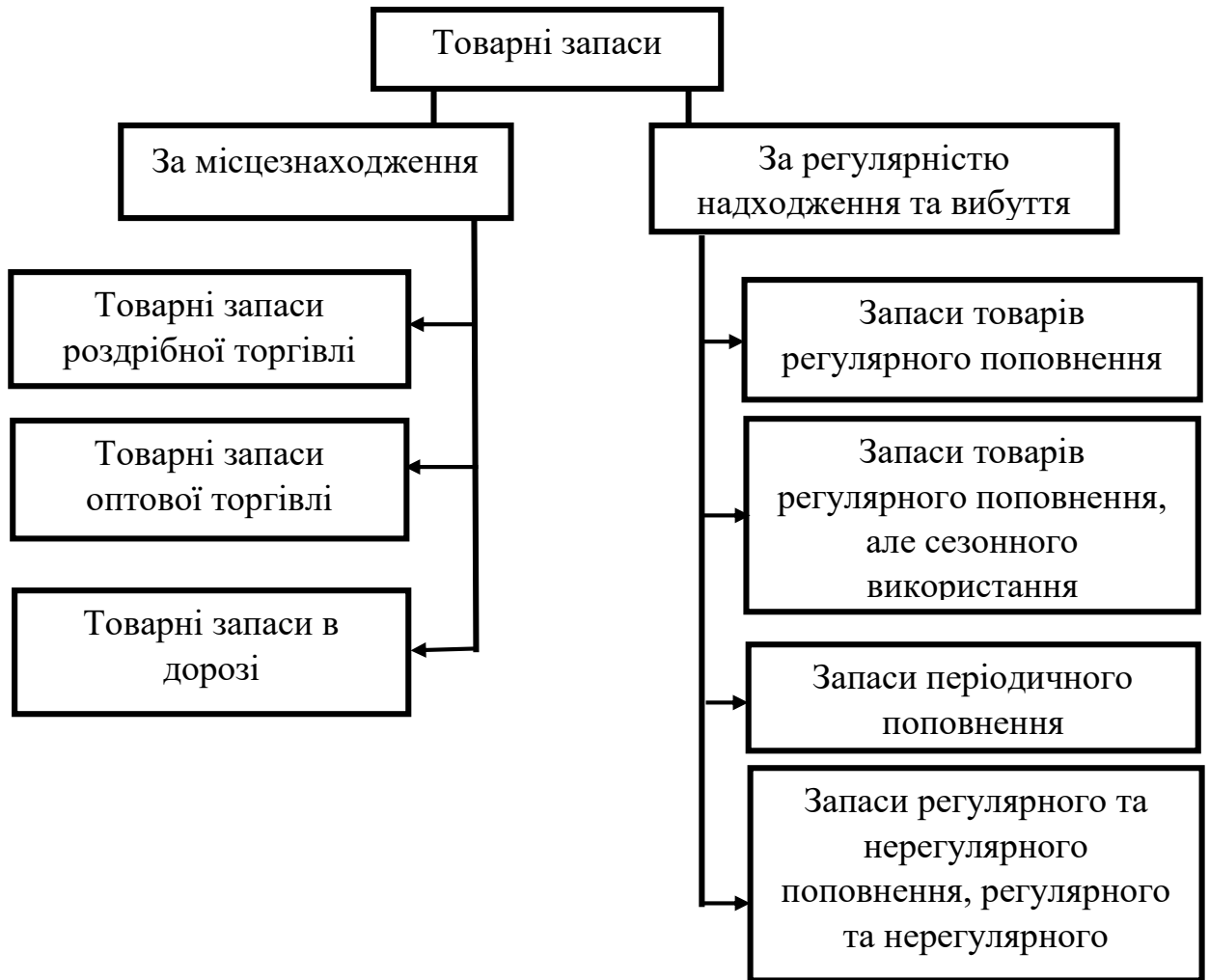

Рис.1.2. Характеристика товарних запасів за місцезнаходження та регулярністю надходження

За такою ознакою розрізняють товарні ресурси на оптових підприємствах, в роздрібній торгівлі, та запаси товарів у дорозі. При існуванні діючих умов та форм розрахунків серед виробників та підприємств роздрібної і оптової торгівлі можлива наявність запасів в дорозі.

Товари, які відносять до запасів торгівельних підприємств, які знаходяться на рахунках балансу і призначені для роздрібної торгівлі та громадського харчування, відносять до складу товарних запасів роздрібної торгівлі.

Групування запасів стосовно певних товарних груп дає можливість оцінювати забезпечення запасами компаній та постійного товарообороту, як за асортиментом, так і в загальному, також характеризувати їх склад.

За ступенем лімітування:

- нормовані запаси (в межах норми);
- ненормовані.

За функціональними ознаками:

- матеріальні запаси внаслідок закупівельної економії підвищує надійність господарювання, створення фонду безпеки, економії під час транспортування, спекулятивні закупівлі, сезонне забезпечення та використання ресурсів;
- запаси фізичного розподілу – містять товари, що відправляють покупцям.

Залежно від характеру та моменту оцінки класифікують відповідно до рис.1.3.

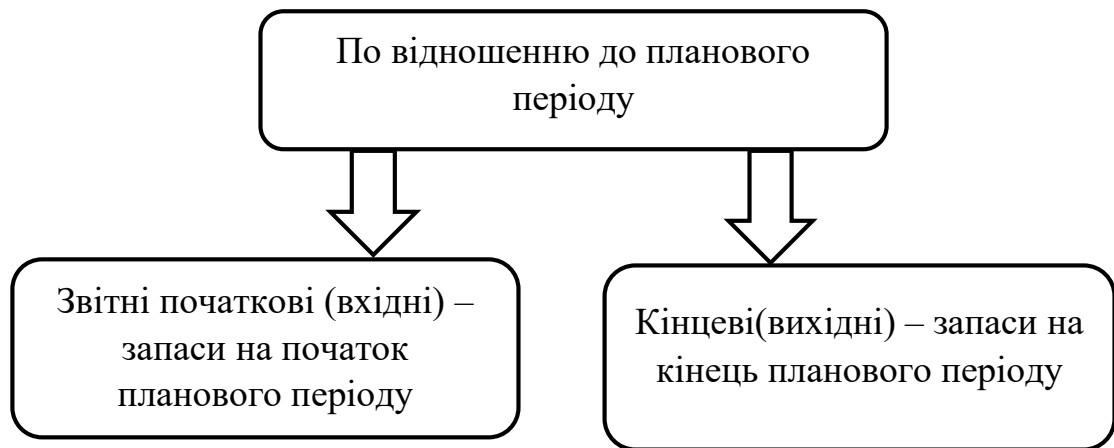

Рис.1.3. Класифікація відповідно до планового періоду

За ступенем використання:

- витратні або запаси готової продукції: для основної діяльності;
- буферні або резервні: для забезпечення безперервної торгівлі в момент продажу, страхування від затримок та проблем продажу та відвантаження, для врахування певних непередбачених ситуацій [14, с. 44].

Товарні запаси установи є досить важливою фінансово-економічною категорією, яка визначає його можливість під час визначеного терміну здійснювати торгівельну діяльність. Аналіз різних підходів до визначення товарних запасів надає підстави стверджувати, що існує два основних підходи – фінансовий та економічний. З фінансової точки зору товарні запаси

розглядають як кошти, внесені в формування даного матеріального ресурсу. З економічної точки зору товарні запаси являють собою вже сформований матеріальний ресурс діяльності.

Отже основною метою створення товарних запасів для підприємств торгівлі є забезпечення її безперебійної діяльності. Такі фактори як: випадкові коливання (в попиті за період між поставками, в обсягу поставок та ін.), передбачені зміни у кон'юктурі (сезонність попиту, інфляційні очікування, сезонність виробництва та ін.), дискретність поставок, зумовлюють необхідність їх створення. Ці фактори, впливають на збільшення товарних запасів, діючи окремо чи певними групами. Таким чином, під час побудови системи обліку та контролю потрібно брати до уваги дані особливості товарних запасів.

1.2.Визнання і оцінка запасів згідно міжнародних та національних стандартів.

Під час формування облікової політики значну роль відіграє оцінка запасів. Для того щоб уникнути перевищення оцінки активів та забезпечити відповідність фінансових результатів фірми важливо дотримуватись теорії обачності, який прогнозує застосування різних методів оцінки запасів в бухгалтерському обліку.

Національні стандарти, згідно яких здійснюється визнання і оцінка запасів зафіксовані П(С)БО 9 “Запаси”. За умов розвитку світової економіки, численних процесів глобалізації, розширення міжнародних торговельних зв'язків виникає потреба корегування вітчизняних стандартів відповідно до міжнародної практики. Вдосконалення організації обліку витрат і доходів дає можливість уникнути впливу на них багатьох негативних зовнішніх і внутрішніх чинників.

Методологічні засади розкриття інформації щодо запасів та їх формування вказуються в міжнародних положеннях(стандартах) бухгалтерського обліку 2 “Запаси” – (далі М(С)БО 2) [9].

На даний момент на практиці в Україні міжнародні стандарти використовують не лише підприємства та організації які зобов'язані складати звітність та вести облік за ними, а й інші компанії добровільно. У зв'язку з цим виникає питання детального вивчення та порівняння національних стандартів з національними.

Важливим етапом є визнання активів. За М(С)БО запасами визнаються активи які:

- утримуються задля продажу у звичайному ході бізнесу;
- перебувають у виробничому процесі для такого продажу;
- існують у вигляді основних та допоміжних матеріалів для використання у процесі виробництва чи при наданні послуг.

Отже, визнання запасів згідно з міжнародними стандартами відповідає визначенню запасів національних стандартів з незначними доповненнями.

Оціночна діяльність, як і всі інші правові засади затверджені законодавчо. Для того щоб точно визначити собівартість окремого виробу, рентабельність, величину прибутку, потрібно не лише достовірно визначити кількісне вираження питомої ваги матеріальних цінностей в окремому виробі, а й необхідно також достеменно вивчити їх оцінку. Згідно з доведенням Е. П. Козлова “оцінку матеріалів визначають за оптовими та договірними цінами, або плановою і фактичною собівартістю” [15, с. 39]. Для правильної організації обліку, як констатує професор Г. Д. Максименко, обов'язково слід затвердити облікові ціни на засаді прийнятих оптових цін і на порядку розподілу транспортно-заготівельних витрат [16, с. 43]. Згідно з думкою професора В. Ф. Палія, “оцінку необхідно провадити за фактичною заготівельною собівартістю, або за купівельними та обліковими цінами і ціною, відповідно до стандартів бухгалтерського обліку” [17, с. 3]. Професор З. В. Гуцайлюк вважає, що оцінку сировини і матеріалів, треба визначати виходять з оптової ціни, націнки збутових організацій, величини транспортно-заготівельних витрат, витрат пов'язаних із недостачами сировини і матеріалів “у дорозі” в рамках норм природних втрат тощо. А найбільш доступним і чітким в поточному обліку є облік матеріалів за оптовими чи планово-

розрахунковими цінами [18, с. 10]. На думку професора Я. В. Мех “матеріали в балансі та синтетичному обліку відображаються за фактичною собівартістю їх придбання” [19, с. 144]. Професор М. Я. Остап’юк зазначає, що “оцінку оборотних матеріальних цінностей у господарських товариствах здійснюють за купівельними цінами, фактичною собівартістю, яку визначають як середньозважену, за обліковими цінами на день складання балансу” [20, с. 112].

Собівартість запасів, які було придбано в постачальника і сплачено йому певну суму і вважається їх первинною вартістю. Ця собівартість складається із таких фактичних витрат, які вказані в рис.1.4.

Рис.1.4. Фактичні витрати, що формують первісну вартість запасів

Розрізняють ще три шляхи надходження товарних запасів:

- товарні запаси, одержані шляхом бартерних операцій;

- безоплатно одержані товарні запаси;
- товарні запаси, одержані від засновників як внесок до статутного капіталу;
- власне виробництво товарних запасів.

Первісна вартість заданими операціями формується наступним чином (Рис.1.5).

Рис.1.5. Первинна вартість запасів, залежно від джерел надходження

У міжнародній практиці взагалі відсутнє поняття первісної вартості. Собівартість запасів згідно міжнародних стандартів формується зі всіх витрат на придбання, витрати на переробку та інші витрати, що були понесені в період доставки до місця їх використання та доведення до теперішнього стану.

Згідно М(С)БО визначено склад витрат, що не включаються до собівартості запасів. До собівартості не включаються: понаднормативні суми відходів матеріалів, накладні адміністративні витрати, не пов'язані із доставкою, витрати на продаж, витрати на зберігання, окрім витрат які необхідні для наступного виробничого етапу.

Оцінка запасів щодо передання їх у виробництво, реалізації чи інше вибуття запасів здійснюється відповідно до П(С)БО 9 відбувається одним із способів зазначених на рис.1.6.

Рис.1.6. Методи оцінки вибуття запасів

Особливістю першого способу, тобто методу ідентифікованої собівартості, є те що, запаси використовуються для здійснення спеціальних замовлень та програм. Також ці запаси, не заміщають один одного та оцінюються за ідентифікованою собівартістю [22].

За наявності на підприємстві невеликого асортименту товарів та матеріалів, що використовуються для виготовлення вибір даного методу є досить доречним.

Обчислення вартості одиниці товару, згідно методу середньозваженої собівартості вираховується виходячи з середніх цін. Такий розрахунок проводиться відповідно до кожної одиниці товару. Оцінка вибуття за даним методом розраховується формулою наведеною в рис.1.7.

$$\text{Середньозважена собівартість одиниці} = \frac{\text{Залишок на початок місяця} + \text{Отримано запасів протягом місяця}}{\text{Кількість запасів, що залишились на початок місяця} + \text{Кількість запасів, отриманих протягом місяця}}$$

Рис.1.7. Формула розрахунку середньозваженої собівартості одиниці

Базою оцінки запасів за методом ФІФО є припущення, що матеріали відпускаються у виробництво (реалізацію чи інший продаж) за тією послідовністю, за якою вони надійшли на підприємство, себто запаси, котрі першими використовуються для виготовлення, оцінюються за собівартістю запасів отриманих першими. Незважаючи на це вартість залишку запасів в кінці звітного місяця вираховується за собівартістю останніх за часом прибуття запасів [21].

За способом нормативних витрат на підприємстві, враховуючи сприятливий рівень використання матеріалів, виробничих потужностей та діючих цін, застосовують норми витрат на кожну групу продукції.

Для забезпечення максимального наближення нормативних затрат до фактичних норми затрат і ціни повинні регулярно перевірятися і переглядатися.

Слід врахувати, що при застосуванні методу нормативних витрат можуть виникнути понаднормові витрати, які згідно з нормами Положення (стандартів) бухгалтерського обліку 16 “Витрати” (далі – П(С)БО 16) списуються не на виробничу собівартість, а на собівартість реалізованої продукції [10, с. 157].

Визначення собівартості відпуску запасів метод ціни продажу часто використовується в роздрібній торгівлі, тому що дані підприємства мають широкий асортимент товарів з однаковою торговою націнкою.

Для всіх одиниць бухгалтерського й податкового обліку запасів, що мають однакове призначення та умови використання, застосовується тільки один з наведених методів.

Оцінка виробничих запасів в зарубіжних країнах дещо відрізняється від оцінки в національному обліку України і має свої певні особливості, зумовлені особливостями національного обліку та нормативно-правовою базою.

Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку визначено широкий набір методів оцінки матеріальних запасів. Відповідно до світової практики розрізняють:

- перша партія – до надходження, остання – до відпуску (ФІФО);
- середньозважена собівартість;
- метод базових запасів;
- метод специфічної ідентифікації;
- наступна партія – до надходження, перша – до відпуску (НІФО).

Згідно з твердженням Н. М. Малюги, “засновникам необхідно дати дозвіл самостійно зазначати в обліковій політиці метод оцінки товарів, сировини та матеріалів за ринковою чи фактичною вартістю, відповідно до стандартів, національних чи міжнародних” [23, с. 15]. Підводячи підсумки вищесказаного, на наш погляд, оцінку придбання виробничих запасів, слід проводити за первісною вартістю. Тобто суму придбання запасів, відповідно до документації постачальників, необхідно збільшувати на суму транспортних і заготівельних витрат, визначених на дату оприбуткування матеріалів. Для достовірності

визначення первісної вартості потрібно також змінити базу розподілу транспортних і заготівельних витрат, бо існуючий розподіл пропорційно вартості придбаних виробничих запасів спотворює первісну вартість цих ресурсів. Порівняння П(С)БО 9 “Запаси” та М(С)БО 2 “Запаси” показало що загалом методичний підхід до бухгалтерського обліку запасів за міжнародними та національними стандартами майже уніфікований.

1.3. Нормативно-правове регулювання база обліку товарних запасів

Нормативно-правове регулювання посідає особливе місце в проведенні будь-якої діяльності. Саме нормативне регулювання є основою, яка забезпечує належне функціонування держави в особі її господарюючих суб’єктів. Від налагодженої законодавчої системи наряду залежить не лише діяльність окремих підприємств, але й ефективне функціонування економіки цілої країни.

На даний момент правова, нормативна та законодавча база знаходиться за етапі формування, тому це є наслідком недосконалого прийняття певних документів. Значна частина нормативних та правових актів в момент своєї дії обростає значною кількістю доповнень та виправлень, які деколи суперечать основному документу. Велика кількість інформації, яка стрімко змінюється, призводить до проблем в професійній роботі, а саме, в формуванні бухгалтерського і податкового обліку.

Як зазначає І. Височин: “Питання законодавчого врегулювання правових засад здійснення торгівлі та основ її державного регулювання здебільшого обговорюються фахівцями-практиками, викладачами вищих навчальних закладів торговельно-економічного спрямування та державними службовцями, які займаються питанням розвитку торгівлі, на шпальтах періодичних видань, під час проведення тематичних конференцій, симпозіумів, круглих столів з цієї проблематики” [24, с. 89].

Сучасний механізм регулювання економічної діяльності торгівлі можна представити як інтегровану систему форм, методів, засобів за допомогою яких здійснюється вплив держави на об’єкти торгівлі. Оскільки в механізмі

державного регулювання присутній зворотній зв'язок, його можна розглядати як закриту систему взаємин економічних суб'єктів та об'єктів, що представляє сукупність елементів і зв'язків між ними [25]. Таким чином, можемо стверджувати, що державне регулювання будь-якої діяльності, зокрема, і торговельної діяльності, має надзвичайно важливе значення для її здійснення та подальшої діяльності.

Законодавча база, яка регламентує відносини, пов'язані з торгівлею, досить різноманітна, оскільки торгівля охоплює широке коло правових відносин.

Зазначимо, що серед вчених підходи до групування законодавчих документів щодо торгівлі також є різними. Височин І. пропонує наступні групування нормативно-правових документів, які стосуються торговельної діяльності:

- захист прав споживачів і конкуренції у сфері торгівлі та ресторанного господарства;
- загальні засади функціонування підприємств торгівлі, ресторанного господарства та послуг;
- здійснення торгівлі на ринку;
- умови продажу продовольчих і непродовольчих товарів та їх окремих найменувань;
- питання щодо втрати товарів під час їх транспортування, зберігання та реалізації [24, с.61].

У загальному, нормативне регулювання можна представити у вигляді рівнів впливу на господарюючі суб'єкти. Рівні нормативного регулювання представимо у наступному вигляді:

- I рівень – Конституція України [1]; II рівень – Кодекси;
- III рівень – закони;
- IV рівень – інструкції, положення;
- V рівень – листи, методичні рекомендації.

До нормативно-правових документів, які визначають порядок організації та проведення торговельної діяльності належать нормативні документи різних

рівнів, які визначаючи основи діяльності суб'єкта господарювання, здійснюють опосередкований вплив на процес руху товарів та, відповідно, його облікове відображення [31].

Важливий вплив на здійснення діяльності та визначення особливостей операцій з рухом товарних запасів мають кодекси, зокрема, Податковий кодекс визначає основні правила оподаткування операцій пов'язаних із здійсненням господарської діяльності [2].

Цивільний кодекс, порядок здійснення відносин, у першу чергу, договірних відносин. Відмітимо, що цей законодавчий документ має важливе значення для всіх суб'єктів господарювання, що також впливає на особливості руху товарів., оскільки надходження та вибуття товарів залежатиме як від вибраного договору, так і від умов, які в ньому визначено [3]. Господарський кодекс спрямований на визначення основ здійснення діяльності суб'єктами господарювання різних форм власності [4]. Митний кодекс має безпосередній вплив на рух операцій з товарами оскільки визначає перелік товарів, які можуть бути експортовані та імпортовані, та низку інших особливостей, які мають визначальний вплив на здійснення господарської діяльності в сфері зовнішньої торгівлі [5]. На даний час існування великої кількості законодавчих документів може спричинювати складність в їх застосуванні на практиці та суперечливість в їх трактуванні.

Особливостями нормативного регулювання торговельної діяльності є те, що вплив законодавчих актів можна представити у певній послідовності, залежно як від рівня регулювання, так і сфери застосування того чи іншого документу. Різноманітність нормативного регулювання спричинена, в першу чергу, розподілом торговельної діяльності на різні сфери, що і обумовлено створенням розширеної основи її законодавчого регулювання. Так, їх можна поділити на ті, які прямо впливають на бухгалтерський облік відображення операцій з товарами в торгівлі, і нормативно-правові документи, які стосуються організації та ведення торговельної діяльності в загальному, а також безпосередньо нормативні документи, які регулюють діяльність окремих видів торгівлі (рис.1.8).

Нормативно-правове регулювання торгівельної діяльності		
Законодавчі документи безпосереднього впливу на бухгалтерський облік	Законодавчі документи, які впливають на організацію та проведення торгівельної діяльності	Законодавчі документи, які стосуються особливих видів торгівлі
Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”	Конституція України	Правила комісійної торгівлі непродовольчими товарами
Положення(стандарт) бухгалтерського обліку 9	Цивільний, Податковий, Господарський, Митний Кодекси	Правила торгівлі ювелірними виробами та виробами з дорогоцінних металів
Методичні рекомендації з обліку запасів	Закон України “Про захист прав споживачів”	Правила торгівлі в розстрочку
Інструкція з обліку роздрібного товарообороту та товарних запасів	Закон України” Про застосування реєстратора розрахункових операцій в Україні”	Правила продажу товарів на замовлення та за межами торгівельного приміщення
Інструкція по інвентаризації основних засобів, грошових коштів і документів та розрахунків	України “Про ліцензування певних видів господарської діяльності”[7]	Інструкція про порядок оформлення суб’єктами господарських операцій при здійсненні комісійної торгівлі непродовольчими товарами
	Правила роботи дрібно-роздрібної мережі	
	Правила роздрібної торгівлі роздрібними товарами	
	Правила роздрібної торгівлі продовольчими товарами	
	Порядок провадження торгівельної діяльності та правил торгівельного обслуговування на ринку товарів	

Рис.1.8. Нормативне регулювання торговельної діяльності

Особливостями нормативного регулювання торговельної діяльності є те, що вплив законодавчих актів можна представити у певній послідовності, залежно як від рівня регулювання, так і сфери застосування того чи іншого документу. Різноплановість нормативного регулювання спричинена, в першу чергу, розподілом торговельної діяльності на різні сфери, що і обумовлено створенням розширеної основи її законодавчого регулювання.

Входячи із вищенаведеного вважаємо, що в нормативних актах повинно бути чітко прописано різні варіанти створення фірмових магазинів і, відповідно, порядку ведення фірмової торгівлі, що безпосередньо впливає на організацію та методику бухгалтерського обліку такої діяльності. Окрім впливу нормативних документів, пов'язаних з організацією та проведенням торгівлі, особливу увагу звернемо на нормативно-правові акти, які регулюють облікове відображення операцій з рухом товарних запасів (Табл.1.1).

Таблиця 1.1

**Нормативно-правові документи регулювання обліку товарних запасів
(розроблено авторами за даними [6-19])**

Назва документ	Характеристика
1.Конституція України прийнята постановою ВРУ від 28.06.1998р.	Головний Закон України, що регулює всі зобов'язання та права фізичних та юридичних осіб.
2.Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”[6]	Визначає основні правові засади організації та ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні
3.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 “Запаси” (зі змінами та доповненням)	Визначає порядок надходження, визнання та оцінку запасів, методи списання запасів при реалізації
4.Методичні рекомендації з обліку запасів	Окреслює загальні операції, пов'язані із визнанням, оцінкою та обліковим відображенням операцій із запасами

5. Порядок розрахунку обсягів товарообороту та платних послуг	Підтримує контроль за станом та зберіганням товарних запасів також порядок розрахунку обсягів товарообороту.
6.Інструкція про облік роздрібного товарообороту і товарних запасів	Правила проведення обліку товарообороту та товарних запасів і складання статистичної звітності.
7.Про затвердження типових форм первинного обліку	Наказом затверджені типові форми первинної облікової документації з обліку товарних запасів та наведено перелік цих типових положень
8. Додаток про порядок уцінки і реалізації продукції, що залежалась, з групи товарів широкого вжитку, продукції виробничо - технічного призначення	Регулює порядок уцінки товарів, що впливає на облікове відображення операцій з уцінки товарів
9.Порядок заняття торговельною діяльністю і правила торговельного обслуговування населення.	Правильна організація торговельної діяльності і правила торговельного обслуговування населення
10. На рівні підприємства. Положення про облікову політику	Визначає основні принципи організації та ведення бухгалтерського обліку з врахуванням особливостей діяльності конкретного підприємства

Не зважаючи на велику кількість нормативно-правових актів, які регламентують торговельну діяльність, варто зазначити, що законодавче регулювання облікового відображення операцій з рухом товарних запасів не повною мірою вирішує всі питання практики ведення обліку на торговельних та виробничих підприємствах. Крім того, у вищенаведених законодавчих актах операції з рухом товарів відображаються в складі запасів або активів, що певним чином узагальнює методику відображення операцій з рухом товарів. Варто зауважити, що на рівні нормативного регулювання, представленого кодексами та законами, операції з руху товарних матеріалів регулюються, виходячи із певних організаційних моментів, які можуть мати опосередкований вплив на бухгалтерське відображення операцій з рухом товарних запасів,

зокрема, Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначаються основні організаційні питання, пов'язані з веденням бухгалтерського обліку та складанням фінансової звітності в цілому.

Таким чином, сучасна торговельна діяльність потребує систематизованої та зрозумілої законодавчої регламентації, що є одним з важливих кроків для забезпечення достовірного та релевантного відображення інформації про рух товарних ресурсів в системі бухгалтерського обліку.

РОЗДІЛ 2.

ОБЛІК ВИКОРИСТАННЯ ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА “ДЗЕРКАЛО”

2.1. Організація обліку операцій з товарними запасами.

Виробничо-комерційне підприємство “Дзеркало” засноване згідно з рішенням засновників на базі приватного державного виробничо-комерційного підприємства “Дзеркало”.

З моменту державної реєстрації у відповідних органах підприємство являється юридичною особою, здійснюючи свою діяльність воно керується законодавством України, нормами, що впливають з міжнародних договорів України, національними стандартами, регламентами та іншими місцевими нормативними актами, а також статутом.

Предметом діяльності підприємства “Дзеркало” виступають:

- виробництво та реалізація готової продукції / дзеркал, іншої промислової продукції, товарів споживання;
- роздрібна і оптова торгівля промисловими та продовольчими товарами як власного виробництва так і придбання у юридичних та фізичних осіб/ при наявності ліцензії;
- посередницька діяльність в торгівлі, побутовому обслуговуванні;
- надання різноманітних побутових послуг.

Підприємство “Дзеркало” також займається зовнішньо-економічною діяльністю:

- діяльність за межами України по вказаних в пунктах цього Статуту напрямках;
- вивчення ринків збуту за межами України;
- пошук ділових партнерів для суб’єктів кордоном;
- торговельно- посередницької експортно- імпоротної операції з товарами, роботами, послугами (Додаток А).

Підприємство працює за такими видами діяльності:

- 23.12 – Формування й оброблення листового скла;
- 23.19 – Виробництво й оброблення інших скляних виробів, у тому числі технічних;
- 46.18 – Діяльність посередників, що спеціалізуються в торгівлі іншими товарами;
- 47.19 – Інші види роздрібної торгівлі в неспеціалізованих магазинах.

Проте згідно з даними фінансової звітності у 2019 році переважав такий вид діяльності як: формування й оброблення листового скла (Додаток Б).

Організацією бухгалтерського обліку на підприємстві “Дзеркало” займається безпосередньо керівник або уповноважена ним особа. В основному обов’язки ведення обліку на підприємстві, в тому числі й товарних запасів, дотримання всі норм законодавства покладені на головного бухгалтера . Така робота також включає призначення та звільнення матеріально-відповідальних осіб, складання фінансової звітності на основі первинної документації та бухгалтерських записів, правильне нарахування та сплата платежів до бюджету, та участь в формуванні документації щодо крадіжок, нестач та відшкодування завданих збитків.

Для облікової реєстрації господарських операцій на виробничо-комерційному підприємстві використовують журнально-ордерну форму обліку. Суть даної форми полягає у використанні облікових реєстрів. Для підприємств “Дзеркало”, відповідно до Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку, обліковими реєстрами виступають журнали та відомості до них. Типовою ознакою журналів, яка відрізняє її від інших реєстрів є відображення тільки кредитових оборотів у поєднанні з відображенням дебетових рахунків. В той же час дебетові обороти відображають у відомостях, головною ознакою яких є аналітичність. Основними перевагами використання даних реєстрів є: скорочена кількість записів; поєднання аналітичного обліку з синтетичним; спрощення складання звітності, оскільки дані беруться, безпосередньо з реєстрів; контроль за правильністю здійснення операцій.

В свою чергу, дана форма обліку, має як і переваги, так і недоліки. Це насамперед, високі вимоги до рівня кваліфікації працівників та різна побудова вказаних реєстрів та відомостей.

В бухгалтерії на звітній рік відкривається Головна книга, де всі дані журналів та облікових реєстрів, для перевірки точності записів та для складання фінансової звітності узагальнюються. Для відображення інформації кожного синтетичного обліку відкривається окрема сторінка. Для перевірки відповідності записів проводять підрахунки методом подвійного запису, тобто дебетові та кредитові обороти, дебетові та кредитові сальдо мають бути відповідно однаковими.

Журнально-ордерна система обліку в компанії “Дзеркало” здійснюється за наведеним нижче рис.2.1

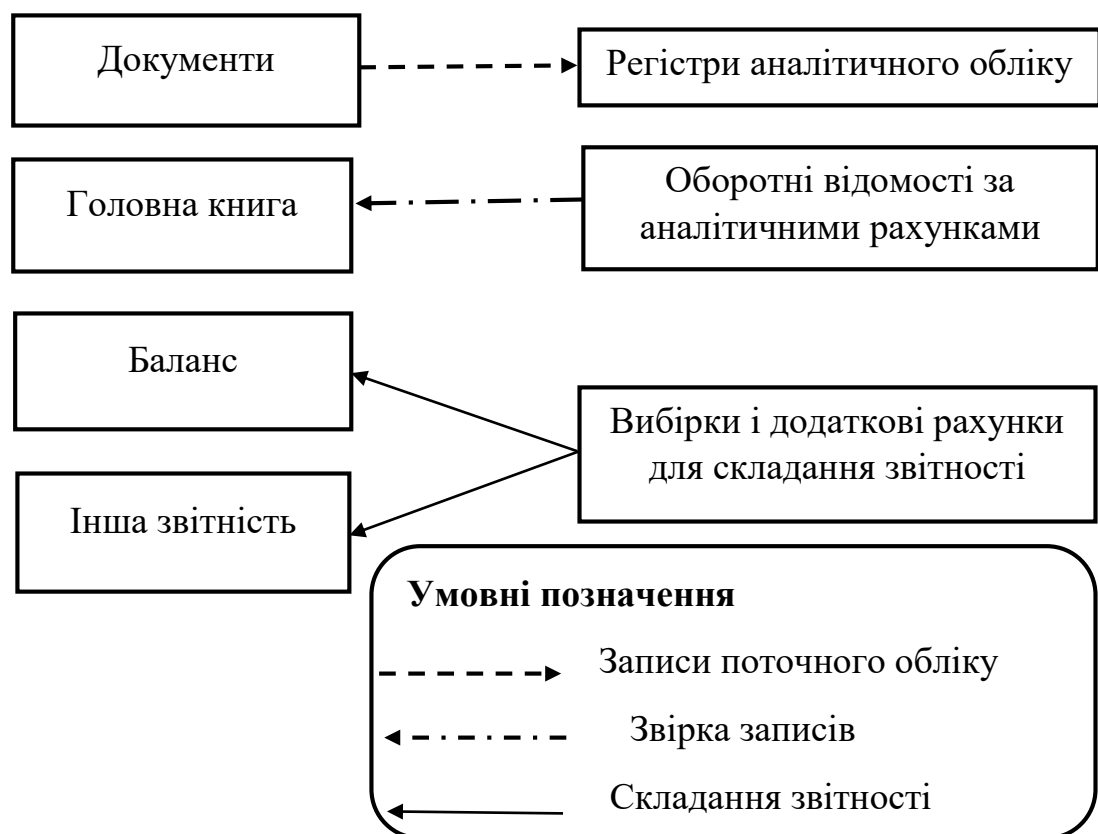

Рис.2.1. Схема журнально-ордерної форми обліку

Підприємство “Дзеркало” є торговельним, тобто суб’єктом з правом юридичної особи, основним завданням якого є придбання, реалізація, зберігання товарів, зміна їх форми, та надання супутніх послуг для

задоволення потреб клієнта та на основі цього отримання прибутку. Основу оборотних активів підприємства торгівлі займають товарні запаси. Для покращення системи обліку товарних ресурсів розробляються нові підходи до її організації запроваджують нові організаційні системи, тому що вона служить джерелом для прийняття деяких рішень. Організація бухгалтерського обліку товарних ресурсів – це комплекс методів, засобів, принципів, які використовуються для ведення обліку товарних запасів, і постійне їх вдосконалення з метою забезпечення нормального функціонування обліку [27].

Запровадження бухгалтерського обліку товарних матеріалів на виробництві сприяла вирішенню наступних досить важливих питань:

- розробка теорії облікової політики підприємства щодо обліку товарних запасів;
- визначення межі між застосуванням фінансового та управлінського обліку [28].

Основні організаційні аспекти бухгалтерського обліку, відображаються в обліковій політиці підприємства (Додаток В). Аналізуючи висновки та доводи, на підприємстві облік товарних ресурсів розробляється проходячи етапи формування обліку товарних запасів (Рис.2.2).

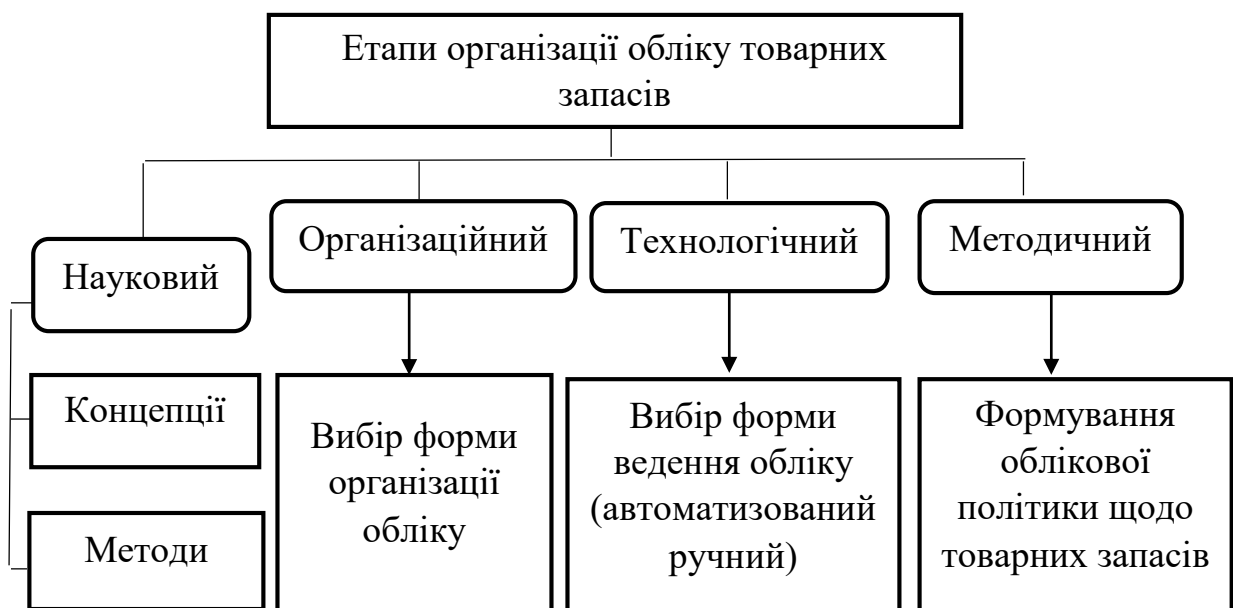

Рис.2.2. Організація формування системи обліку товарних запасів

Слід зауважити, що наказ про облікову політику на підприємстві “Дзеркало” останній раз було сформовано ще в 2013 році, тобто на сьогоднішній день він є застарілим.

Вивчаючи дане питання можна зробити висновок що, основним недоліком облікової політики даного підприємства, є недостатня кількість інформації, яка б відобразила особливості як обліку товарних запасів, так і обліку запасів в загальному. Відсутня також інформація про правила та графік документообігу товарних запасів, затверджені керівником. Розробка даного графіку є важливим моментом в оптимізації обліку товарних матеріалів. На нашу думку під час формування облікової політики в частині товарних запасів обов’язково відобразити наступні аспекти:

- синтетичні та аналітичні рахунки, які використовують для узагальнення даних руху товарних запасів, з метою ефективного відображення в обліку та звітності;
- перелік первинних документів, призначених для відображення інформації про господарські операції, також документи для внутрішньої звітності;
- графік документообігу та принципи обробки облікової інформації;
- методи оцінки вибуття товарних запасів;
- терміни проведення інвентаризації та склад інвентаризаційної комісії;
- формування аналітичного обліку руху товарних ресурсів;
- організація внутрішнього контролю.

Досить важливим елементом облікової політики торговельного підприємства є визначення оцінки товарів під час вибуття. На даному підприємстві при вибутті запасів їх оцінюють методом ціни продажу, який є актуальним для торгівельних підприємств. Аналітичний облік товарних матеріалів ведеться відповідно до найменування запасу, груп та партій.

З метою встановлення фактичної наявності товарів на підприємстві «Дзеркало» необхідно періодично проводити інвентаризацію товарних запасів.

Порядок проведення і оформлення результатів інвентаризації товарних запасів регламентується Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань [11].

Для проведення інвентаризації товаро-матеріальних цінностей керівником підприємства формується спеціальна комісія в складі якої має бути бухгалтер, голова комісія та матеріально-відповідальна особа. Фактична наявність цінностей визначається шляхом перерахунку, зважування, обмірів у присутності матеріально відповідальних осіб і заноситься до інвентаризаційного опису. Інвентаризаційний опис складається в 2-х, або якщо змінюється матеріально-відповідальна особа, тоді в 3-х примірниках. В ньому зазначають порядковий номер, назву товару, одиниці вимірювання, кількість, ціну і вартість.

При виявленні надлишків товарів в результаті проведеної інвентаризації необхідно вжити заходів, щоб встановити причини їх виникнення. Найчастіше на підприємстві “Дзеркало” виникає надлишок тому, що списано більше товарів, ніж насправді продано, чи списано двічі. Якщо причина виявлення надлишків не з'ясована в бухгалтерському обліку, вартість таких товарів підлягає оприбуткуванню з одночасним збільшенням іншого операційного доходу.

Торгівельне підприємство при формуванні ціни продажу на товар використовує в загальному метод торговельної націнки. Норма торговельної націнки визначається підприємством самостійно, враховуючи розмір поточних витрат та плановий рівень рентабельності. Якщо на підприємстві широкий асортимент товарів то торговельна націнка встановлюється для кожної групи окремо.

Торговельна націнка становить дохід, який установа очікує одержати від продажу товарів. Торговельну націнку розраховують за допомогою даних про витрати торговельного підприємства та бажаний розмір прибутку.

Доцільно також враховувати, що не відносять до собівартості товарів і є постійними витратами: оплата утримання приміщення, комунальні платежі, зарплата персоналу, патенти, ліцензії, дозволи, витрати на сплату відсотків за користування кредитом тощо. Для визначення націнки використовують три

методи.

Розрахунок за першим методом проводиться відповідно до інформації в бухгалтерському обліку за попередній звітний період. Цей метод переважно застосовують підприємства, які реалізують один вид товарів. Даний спосіб застосовується на підприємстві “Дзеркало”, тому що реалізується продукція однієї номенклатури. За другим методом торговельну націнку окремих товарів формують виходячи з таких факторів, як відома марка, розташування торговельного приміщення, стиль, взаємовідносини з клієнтом. Націнка на дану продукцію, встановлюється в розмірі 100 або ж і 200 відсотків навпроти інших подібних матеріалів. Третій метод являється висновком маркетингових досліджень. Організація визначає поточний рівень цін вивчаючи вартість товарів на аналогічні товари в закладах конкурентів. Оперуючись цими даними встановлює необхідний рівень націнки, такий щоб товар підприємства був відповідно, конкурентоспроможний, та мав попит у клієнтів.

Підбиваючи підсумки при розгляді даного питання можна зробити висновок, що для підвищення ефективності провадження обліку товарних запасів підприємства “Дзеркало” необхідно удосконалити облікову політику, розробити графік документообігу, який послужить вчасному надходженню первинних документів в бухгалтерію та подальшому складанні фінансової звітності. Якщо звернути увагу на те, що поступлення товарних запасів проводиться не безперебійно, то потрібно врахувати нормальний розмір доставок товарів на протязі року, це спричинить зниженню витрат на зберігання ресурсів та сприятиме мінімізації простоїв.

2.2. Особливості синтетичного та аналітичного обліку товарних запасів.

Для правильної реєстрації господарських операцій, а також для обліку стану та зміни активів (у т.ч. й товарних запасів) та джерел їх утворення на підприємстві використовують систему рахунків. В бухгалтерського обліку виділяють синтетичні та аналітичні рахунки. Синтетичні рахунки відображають узагальнену інформацію про засоби і процеси підприємства в грошовому

вимірнику, в той час коли аналітичні рахунки та облік служать для деталізованого розкриття інформації про операції установи, використовуючи грошові, трудові та натуральні показники.

Детальне висвітлення конкретної інформації запроваджується відповідно до певних умов для забезпечення власності, та контролю за виконанням поставлених завдань. Завдяки показникам аналітичних рахунків на підприємстві завжди контрольований стан запасів всіх видів товарно-матеріальних ресурсів, процеси виготовлення продукції, використання різноманітних видів основних засобів, розрахунок витрат на виробництво продукції тощо. Аналітичний облік є взаємозв'язаним із синтетичним. На підприємстві «Дзеркало» для відображення даних про запаси, як на всіх інших підприємствах використовують 2-й клас Плану рахунків «Запаси». До 2-го класу «Запаси» відносять дев'ять рахунків (Рис.2.3).

Рис.2.3. Класифікація запасів на підприємстві «Дзеркало»

Рахунки даного класу відображають узагальнену інформацію, щодо руху і використання виробничих запасів, товарів, напівфабрикатів, готової продукції, які належать установі, запаси, які використовують для переробки, виготовлення продукції та для господарських потреб, також малоцінні та швидкозношувані предмети, які включають в себе засоби праці підприємства. Запаси обліковуються за своєю вартістю та кількістю. Дані про товарні запаси підприємства можуть обліковуватись на окремому синтетичному рахунку 28 “Товари” або включатись до складу рахунків 26 “Готова продукція”. При використанні однойменного рахунку 28 “Товари” торгові націнки та знижки відображаються на окремих субрахунках, які служать для подальшого продажу в інших торгових закладах. Торгова націнка визначається виключно на підприємстві та вказується в супровідній документації на отримані товарні ресурси. Облік торгових націнок та знижок ведеться роздільно.

Рахунок 28 “Товари”, служить для відображення інформації про рух товарно-матеріальних цінностей, отримані підприємством з метою подальшої реалізації. Даний рахунок містить субрахунки, які вказані в рис.2.4.

Рис.2.4. Субрахунки рахунку 28 “Товари”

За дебетом даних субрахунків в обліку відображають надходження товарних запасів та їх вартість, а за кредитом – вибуття товарів та списання їхньої вартості.

Підприємствами роздрібною торгівлі, включаючи ВКП “Дзеркало”, окремим субрахунком 285 “Торгова націнка” ведуть облік торгівельних націнок, де відображають різницю між купівельною та роздрібною ціною товарних запасів. По кредиту даного субрахунку відбиваються зростання торгових націнок, по дебету – списання вартості торгових націнок. Кореспонденцією, де дебет 285 та кредит субрахунку 282 відображають списання вартості торгової націнки на продані товари. Також списання може відбуватись способом сторно оберненою кореспонденцією даних рахунків. В звітність заносять узагальнені показники по всіх субрахунках та сальдо рахунка 28. Господарські кореспонденції з обліку товарних ресурсів наведено в табл.2.1.

Таблиця 2.1

**Типові кореспонденції обліку товарних запасів на підприємстві
“Дзеркало”**

№	Зміст господарської операції	Д-т	К-т	Сума
1	На підприємство надійшли товарні запаси від постачальника			
1.2.	купівельна ціна товару	281	631	4500
1.3.	сума ПДВ (20%)	641	631	9000
2	Відображено послуги із транспортування товарних запасів			
2.1.	вартість послуг без ПДВ	289	631	1200
2.2.	ПДВ	641	631	240
3	Сплачено заборгованість за транспортування з поточного рахунку	631	311	1440
4	З поточного рахунку видано аванс	371	311	6000
5	Податковий кредит з ПДВ	641	644	1000
6	На умовах попередньої оплати отримано товарні запаси	281	631	5000
7	Вартість ПДВ	644	631	1000

8	Взаємозалік заборгованостей	631	371	6000
9	Реалізовано товарні запаси покупцям (сума без ПДВ)	361	702	7200
10	Торгівельна надбавка	282	285	1800
11	Відображена собівартість реалізації товарів	902	281	5400
12	На поточний рахунок в банку надійшли кошти за реалізовані товарні запаси	311	361	7200
13	Отримано кошти в касу з поточного рахунку на відрядження	30	311	500
14	Видано аванс підзвіт	372	30	500
15	Отримано аванс	311	6811	4200
16	Відвантажено продукцію клієнтові	361	702	4200
17	Торгова націнка	282	285	420
18	Собівартість реалізації	902	281	3780
19	Закрито розрахунки за авансами	681	361	4200
20	Списано транспортно-заготівельні витрати	902	289	1600
21	Повернуто невикористані суми підзвіту	30	372	90
22	Списано доходи на фінансовий результат	702	791	11400
23	На фінансовий результат списано витрати	791	902	10780

Користуючись даною інформацією можна зробити висновок що на виробничо-комерційному підприємстві, як в синтетичному, так і в аналітичному обліку не відображаються всі аспекти обліку товарних запасів, а тільки найбільш важливі сторони процесу, такі як :

- вартість реалізованих товарів;
- собівартість реалізації;
- чистий дохід від реалізації;
- прибуток та збиток.

Вибраний метод обліку операцій реалізації товарів не дає можливості побачити загальну картину даного, та призводить до виникнення ще однієї проблеми - детальне відображення операцій з обліку товарних ресурсів в аналітичному обліку.

На підприємстві показники аналітичного обліку необхідні для ефективного управління товарними запасами, також вони повинні забезпечувати даними про отримані доходи чи витрати, фінансові результати по кожному виду реалізованих товарних запасів, їх груп, залежно від місця реалізації чи постачальників. Судячи з того, що на даний момент установа має право, на законних основах, самостійно визначати асортимент товару, політику цін, аналітичні рахунки, мають відкриватись відносно до інформаційних потреб, для прийняття рішень та вирішення вищезгаданих проблем. В сучасних умовах господарювання аналітична деталізація доходів та фінансових результатів підприємств торгівлі, щодо реалізації товарних матеріалів потребує модернізації, оскільки вона не задовольняє потреби користувачів. Аналітичний облік повинен містити змістовну, детальну інформацію і відповідати своєму змісту, забезпечувати можливість оперативного аналізу продажу товарів доходів та виконувати функцію бази даних, призначеної для вирішення певних питань в процесі управління реалізації товарних запасів. Пропонуємо на підприємстві “Дзеркало” відкрити аналітичні рахунки що наведені на рис.2.5.

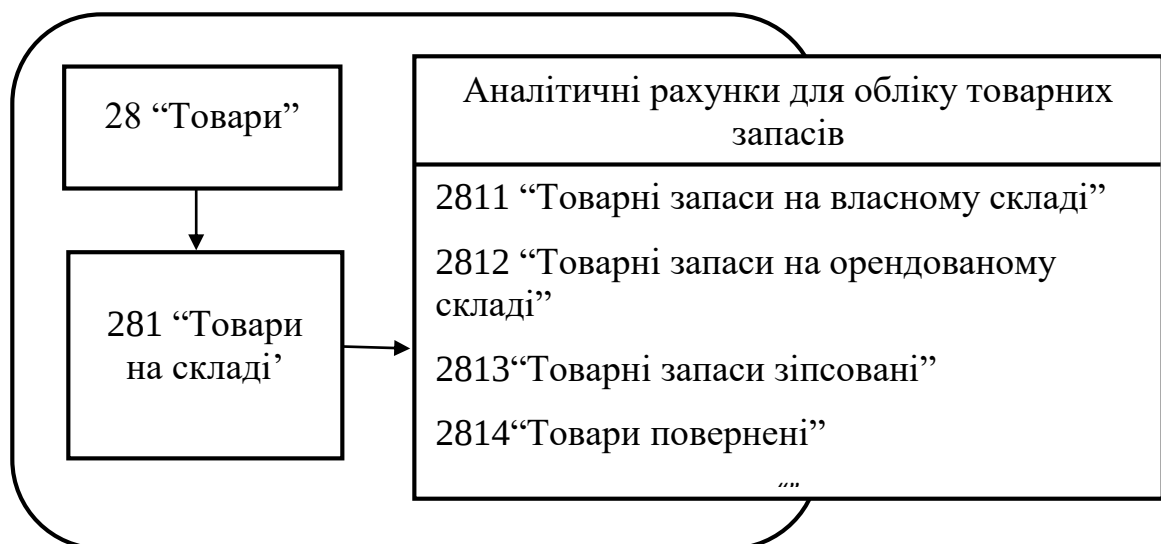

Рис.2.5. Аналітичні рахунки для обліку товарних запасів на підприємстві “Дзеркало”

Для того, щоб вдосконалити систему управління товарним матеріалами та забезпечити її достовірними показниками, необхідно, насамперед, детально

вивчити всі показники продажу, щоб забезпечити узагальнення даних про фактичні товарні ресурси, одержані доходи, понесені витрати та фінансовий результат підприємства. Аналітичні показники щодо продажу товарних запасів для визначення доходів, витрат і фінансових результатів на ВКП “Дзеркало” пропонуємо виконувати за наступними принципами:

- внутрішні та зовнішні потоки даних;
- види товарних запасів, попит товарних запасів, об’єкти аналітичного обліку, трендові фірми.

Для того, щоб інформація про результати діяльності підприємства була максимально корисною для прийняття управлінських рішень, радимо розробити таку аналітику рахунків, котра б детально відтворювала інформаційну систему. Користуючись тим, що установи, на законних засадах, може самостійно відкрити аналітичні рахунки трьох- чи чотирьох значні. Вважаємо правильним відкрити субрахунки до рахунку 702 “Дохід від реалізації товарів” (Рис.2.6).

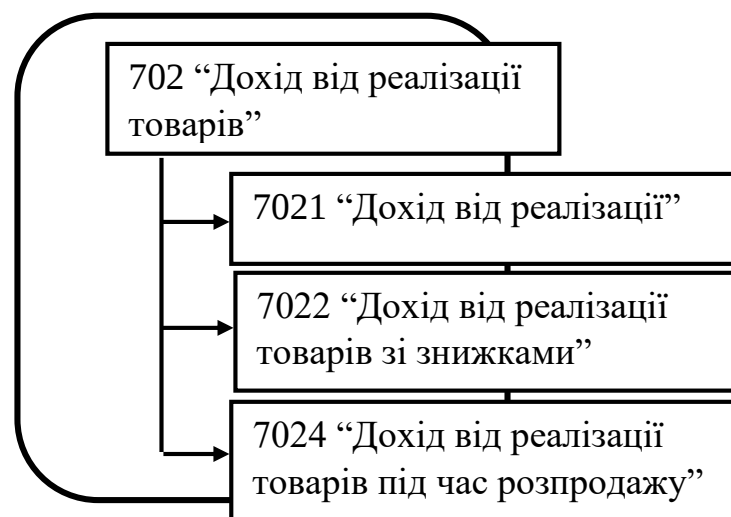

Рис.2.6. Аналітичні рахунки до рахунку 702 “Дохід від реалізації” для підприємства “Дзеркало”

Належно організований бухгалтерський облік реалізації товарів має важливе значення для підвищення ефективності роботи підприємств, для забезпечення своєчасних і повних розрахунків з бюджетом за податковими зобов'язаннями з податку на додану вартість.

2.3. Документальне оформлення руху запасів

Для правильного ведення обліку товарних запасів та складання фінансової звітності на виробничо-комерційному підприємстві «Дзеркало» організований первинний облік, головним завданням якого є відображення точної та достовірної інформації про фактично здійснені господарські операції в первинній документації та забезпечення порядку правомірного оформлення та подання інформації всіма працівниками, відповідно до встановлених норм та вимог. Основна відповідальність за оформлення документації лежить на головному бухгалтерові, адже без його підпису первинні документи є недійсними і до виконання, безпосередньо, не приймаються. Визначення «документ» трактується по різному. В одних джерелах, це засіб фіксування інформації, в інших письмове підтвердження фактичної події. З нашої точки зору, документ- це правильним чином складений та оформлений папір, що містить зафіксовану інформацію та має законодавчу юридичну силу. Сукупність оформлених документів вважається документацією підприємства. Для точної фіксації господарських здійснень первинні документи заповнюються на підприємстві «Дзеркало» на місці і в момент операції. Кожний етап руху товарних матеріалів оформляється первинними документами, які пізніше відображаються в обліку.

Товарні запаси на підприємство надходять з різних джерел (Рис.2.7).

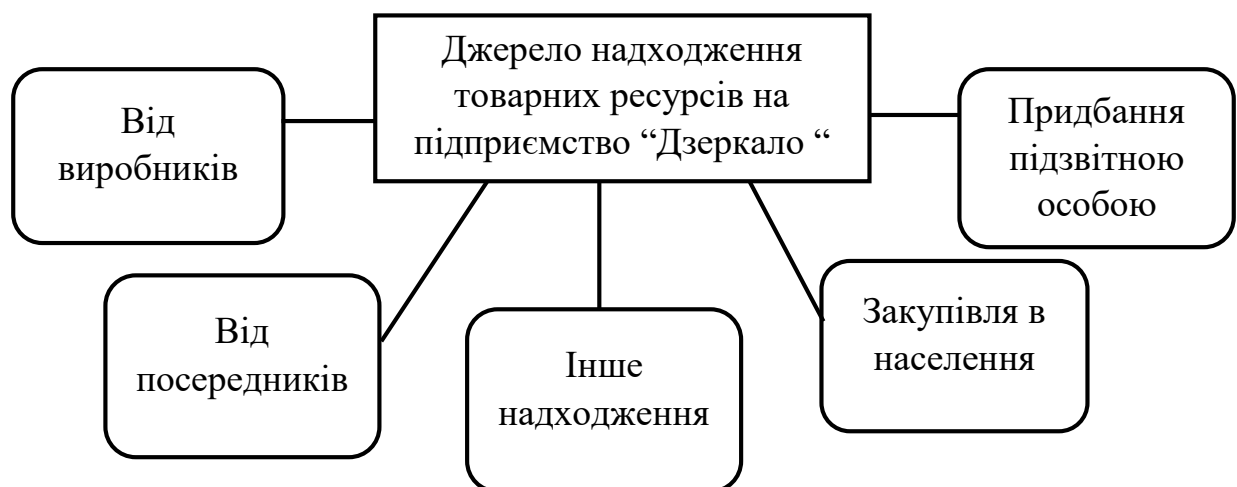

Рис.2.7. Джерела надходження товарних запасів

В наказі про облікову політику відсутня інформація про список первинних документів, які підприємство застосовує в господарській діяльності, затверджені на законодавчому рівні, і має бути представлений у вигляді додатку до наказу. Надходження запасів на підприємстві “Дзеркало” оформляється такими документами як: договір, довіреність, рахунок-фактура, видаткова накладна, товаро-транспортна накладна, виписка банку. платіжне доручення.

Якщо підприємство зареєстровано як платник податків і має власний податковий номер платника податку на додану вартість, то при проведенні операцій із товарними матеріалами заповнюється податкова накладна. Оскільки дане підприємство занесено до реєстру платників єдиного податку за ставкою 5 %, немає необхідності для ведення даного документу.

Одним з найпоширеніших документів, який оформляється для надходження товарних запасів на підприємстві “Дзеркало” є договір або контракт. Контракт складається з декількох частин та містить реквізити. Під час укладання договору необхідно визначити головні моменти:

- предмет договору (назва товару, що отримується). Описується основна характеристика товару (модель, марка, номери стандартів, технічні умови товарного матеріалу);
- ціна договору (встановлюється за згоди обох сторін);
- порядок та терміни поставок;
- якісні характеристики товарних запасів;
- порядок розрахунку (яким чином здійснюється оплата товарного ресурсу) (Додаток Д).

Довіреність – це письмовий документ, який дозволяє отримати товарні матеріали в постачальника. Даний документ оформляється на ВКП “Дзеркало” у випадку придбання товарів довіреною особою. В довіреності вказується такі інформація:

- дані про представника;
- інформація про довірителя;
- повноваження та права представника;

- дата складання довіреності.

Цей документ є бланком суворої звітності. Термін дії документу становить не більше 10 днів, і завіряється печаткою продавця (Додаток Е).

Рахунок-фактура (інвойс) – документ, який передається постачальником покупцеві, містить в собі реквізити, що наділяють його юридичною силою, та зазначає суму коштів призначену до оплати за запаси.

Зокрема, основними реквізитами даного документу є:

- Інформація про постачальника (його назва, розрахунковий рахунок, адреса, телефон, код за ЄДРПОУ, та всі інші необхідні дані);
- Назви документа;
- Місце і дата формування документа;
- Зміст, кількість та одиниць виміру товарних матеріалів;
- Дані відповідальних осіб;
- Дані та підпис осіб, які брали участь в оформленні даного документу.

Рахунок оформляється у 2-ох екземплярах. Один примірник залишається у постачальника, а другий передається клієнтові. За необхідності продавець додає в рахунок показники, якими він хоче доповнити документ. Всі дані про рахунок реєструються в постачальника в спеціальному Журналі реєстрів, і після здійснення цієї операції передає бланк підприємству-покупцю (Додаток Ж). До рахунку-фактури, як підтвердження здійснення господарської операції, тобто передачі товарних запасів, оформляється видаткова накладна (Додаток З).

Основним документом на виробничо-комерційному підприємстві “Дзеркало”, який використовують для перевезення вантажу є товарно-транспортні накладні. Дана накладна оформляється вантажовідправником окремо на кожне відправлення товарних запасів автомобілем та для вантажоодержувача.

Товарно-транспортна накладна оформляється в чотирьох екземплярах:

- один примірник використовують як основу для списання товарних матеріалів і залишають у постачальника;

- другий примірник, який водій передає вантажоодержувачу, є основою для оприбуткування товарних запасів;
- третій та четвертий екземпляри, водій передає експедитору. Один з них використовують для розрахунку за транспортні витрати, а інший – для нарахування заробітної плати експедитору (перевізнику).

При здійсненні операції закупки товарних запасів, у вигляді скла, до рахунку та видаткової накладної додається товарно-транспортна накладна. Форма № 1-ТН оформляється на певну дату. В рядку “Автомобіль” “вказані дані про марку, модель, тип, реєстраційний номер транспорту, наявність причіпу. Рядком “Замовник” підтверджуються дані підприємства-покупця, який оплачує вартість товарів та транспортування. Рядок “Вантажовідправник” постачальник продукції записує найменування свого підприємства, місцезнаходження, ідентифікаційний код, реєстраційний рахунок. Рядком “Вантажоодержувач” вказуються показники про одержувача вантажу, а саме його назву, код, рахунок банку та місце знаходження.

Для забезпечення своєчасного оприбуткування отриманих товарних матеріалів головний бухгалтер підприємства “Дзеркало” чи відповідальна за це особа контролюють процес здійснення операції та правильність оформлення первинних документів. Рядки “Пункт навантаження”, “Пункт розвантаження” інформують про адресу пункту навантаження та пункту розвантаження, згідно з договором про постачання товару. В рядок “Водій” вказуються прізвище та ініціали експедитора (водіїв), які заносяться на підставі підтверджуючих документів (паспорт, водійське посвідчення), як наприклад в даному документі . Також вказуються відомості про вантаж та вантажно-розвантажувальні операції. У Відомості про вантаж вказуються всі дані про відвантажений товар, а також він служить для списання їх у вантажовідправника та оприбуткування у покупця. Показники даної відомості використовують для складського та оперативного обліку товарних матеріалів, отриманих покупцем. (Додаток И).

Додатковим документом на ВКП “Дзеркало” отримання товарних запасів є платіжне доручення. Даний документ підтверджує перерахування необхідної

суми банком покупця на реєстраційний рахунок банку постачальника. Доручення часто використовують при попередній оплаті, тобто авансових платежах (Додаток К). Звіт про надані кошти на відрядження, подається до бухгалтерії підприємства по закінченню третього банківського дня, наступного за днем закінчення відрядження. Первинні документи для надходження товарних запасів є підставою для перевірки, відповідно до договірних умов кількості, найменування, строків постачання, вартості, та якісних характеристик матеріалів. Отриманий товар водій передає на склад підприємства “Дзеркало” і здає завідувачу складу, який оцінює кількісні та якісні характеристики запасів даними документів. Отримані товарні запаси реєструються прибутковими ордерами. На момент прибуття запасів даний ордер складається матеріально-відповідальною особою в одному чи двох примірниках. Копія прибуткового ордеру є звітом працівника по використанню доручення. Всі операції проведені банком, включаючи оплату товарних запасів, реєструються у виписці банку і передаються підприємству (Додаток Л).

Для подальшого відображення у фінансовій звітності операцій отримання товарних ресурсів на підприємстві “Дзеркало” їх реєструють журналі-ордері №6 (Додаток М).

Реалізацією товарів можна вважати операції, що проводяться на підставі договорів купівлі-продажу, поставки, чи інших правових та цивільних контрактів, які передбачають переоформлення прав власності на покупця. Саме операції купівлі-продажу вважаються основною діяльністю підприємства «Дзеркало», оскільки вони є основною метою створення та забезпечують головну частину прибутку. Основними напрямками вибуття товарно-матеріальних ресурсів на зазначеному підприємстві є продаж зі складу, виставлення товарів в магазинах, лавках, списання у звязку з пошкодженням, безоплатна передача.

Товарні матеріали переміщуються зі складу на основі правильно сформованих первинних документів за розмірами, об’ємом чи видом робіт, для

яких вони призначені. Товари передаються у вигляді внутрішнього переміщення, а не як списання на виробництво.

Продаж товарних матеріалів на підприємстві “Дзеркало” може здійснюватись безготівковим шляхом, із використанням банківських карток та за готівку, також із застосуванням реєстраторів розрахункових операцій, та без їх участі. Сума коштів, отримана в касу установи за реалізовану продукцію вважається розміром продажу. Виручка підприємства вираховується за допомогою показників реєстратора розрахункових операцій, та підрахунком чеків, що знаходяться у продавців. Це призводить до різної документальної реєстрації та відображення таких операцій в бухгалтерському обліку (Табл.2.2).

Таблиця 2.2

**Документальне оформлення реалізації товарних запасів з
використання реєстратора розрахункових операцій на підприємстві
“Дзеркало”**

№	Господарська Операція	Фіскальний звітний чек	Квитанція	Карт-чек	Касовий прибутковий ордер
1.	Реалізація товарів за готівку із застосуванням РРО	+			
2.	Реалізація продукції за готівку без застосування РРО		+		
3.	Продаж за безготівковим розрахунком			+	
4.	Передача отриманої виручки до основної каси підприємства				+

Первинні документи являються складовою частиною облікового процесу, і не функціонують як окремий вид обліку. Первинний облік підприємства “Дзеркало” являється частиною бухгалтерського обліку. Ці документи є підставою для накопичення та систематизації в бухгалтерських регістрах. Показники в регістри заносяться після перевірки їх форми і змісту.

Наприклад, дані про реалізовані товарні матеріали на ВКП “Дзеркало” відображають у відомості №16, яка призначена для відображення інформації про відгрузку та реалізацію товарних запасів та матеріальних цінностей (Додаток Н). Дана відомість містить наступні реквізити: назва організації (покупця), номер накладної, сума товарних запасів, вид оплати, сальдо.

Отже, процес документування господарських операцій руху товарних запасів є важливою частиною обліку на підприємстві «Дзеркало», оскільки реєстрація всіх процесів сприяє удосконаленню якості та ефективності ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Завдяки підтриманню раціонального порядку заповнення та руху документів на в компанії можна підвищити точність і своєчасність отриманої інформації та прискорити документообіг.

На нашу думку, процес документування та документообігу на підприємстві можна вдосконалити такими способами:

- підвищити ефективність оформлення даних щодо продажу товарів;
- забезпечити деталізацію аналітичних показників в документах;
- запровадити контроль за процесом обліку списання товарних запасів;
- контролювати витрати запасів та їх оформлення, вжити заходів для з підвищення економії.

Вважаємо, що на підприємстві “Дзеркало” слід змінити накладні і рахунки-фактури на накладні-рахунки на відпуск товарно-матеріальних цінностей. Дана форма документу допоможе об’єднати основні реквізити названих документів, а саме: найменування, місце розташування, банківські реквізити відправника та товароодержувача, засади для відпуску, вартість, суму до оплати.

РОЗДІЛ 3

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ОБОРОТНОСТІ ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ “ДЗЕРКАЛО”

3.1. Організаційно-методичні аспекти аналізу оборотності товарних запасів

Від встановленого рівня проведення аналітичних робіт, деталізації економічного аналізу, та аргументованості їх висновків, залежить результативність управління товарними ресурсами підприємств торгівлі. Проведення аналізу товарних запасів повинно посприяти прискоренню оборотності товарних матеріалів, та їх ефективному використанню. Для виконання даного завдання, необхідно розглянути динаміку товарних запасів, та фактори, що на них впливають, структуру асортименту, а також товарооборотність запасів, вивчити продуктивність роботи управлінських рішень, щодо товарних запасів та їх роль в діяльності підприємства торгівлі. Управління товарними ресурсами проводиться на різних рівнях та включає сукупність методів та заходів, спрямованих на формування та підтримання їх допустимого обсягу (Рис.3.1).

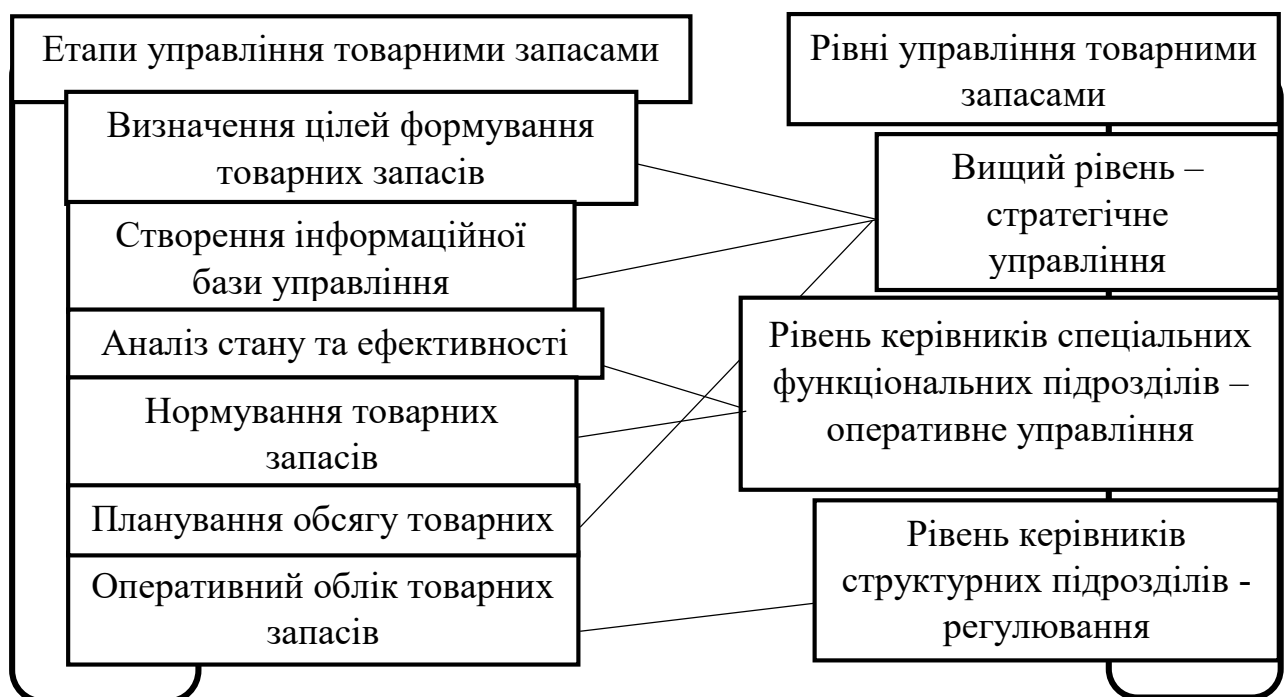

Рис3.1 Етапи керування товарними запасами

Статтею 11 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» встановлено обов’язкове складання фінансової звітності для всіх юридичних осіб в т.ч. для підприємства “Дзеркало” . В зв’язку з тим, що ВКП “Дзеркало” являється малим підприємством, фінансова звітність складається за спрощеною формою, тобто формується Фінансова звітність малого підприємництва. Даний звіт містить в собі із Баланс форми 1-м, та Звіт про фінансові результати форми 2-м (Додаток П).

На основі даних бухгалтерського обліку стосовно запасів формується фінансова звітність підприємства. Досліджено, що у формі 1-м не відображаються показники по всіх видах запасів, виділяють тільки такий вид, як готова продукція. Товарні запаси в Балансі відображають, безпосередньо, в II розділі “Оборотні активи” рядком 1100. Для аналізу та прийняття управлінських рішень на підприємстві оперуються саме даними фінансової звітності. Саме з Балансу можна простежити за динамікою, як товарних запасів так і запасів в загальному (Додаток Р). Динаміка запасів (у т.ч. товарних ресурсів) підприємства “Дзеркало” представлена на рис. 3.2.

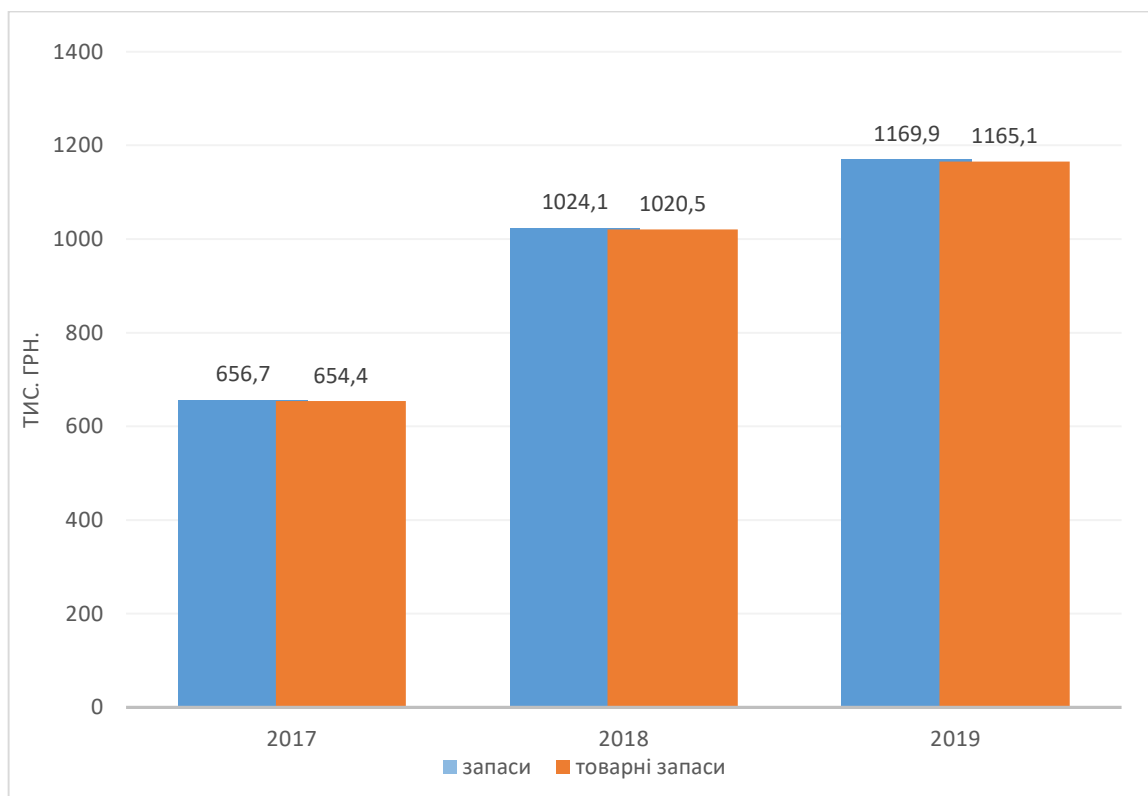

Рис.3.2. Динаміка запасів та товарних запасів на ВКП “Дзеркало”

Аналізуючи даний рисунок, можна зробити висновок, що на підприємстві Дзеркало спостерігається закономірність підвищення вартості запасів та товарних ресурсів. Якщо вартість запасів в 2017 році складала 656,7 тис.грн., то в 2018 році вона зросла на 55,95 % і становила 1024,1 тис.грн. Відповідно до 2019 року вона зросла складала 1169,9 тис.грн., тобто зросла на 14,23 %. Аналогічна ситуація спостерігається із товарними запасами. У 2018 році сума товарних запасів являла 1020,5 тис.грн., тобто у порівнянні із 2016 роком зросла на 55,94 %, а в 2019 році складала 1165,1 тис.грн., тобто зросла на 14,17 %, відповідно до 2018 року. Отже, даний аналіз показав, що темпи зростання запасів підприємства на незначну частку вищі від темпів зростання товарних запасів. Це може свідчити про те, що товарні матеріали відіграють важливу роль в діяльності підприємства.

Для отримання оптимального рівня товарів необхідно розрахувати частину товарних запасів в розрізі запасів, оборотних активів та структури активів в цілому. Результати представлено в табл.3.1.

Таблиця 3.1

Частка товарів в структурі активів, оборотних активів, та запасів на підприємстві “Дзеркало” за 2017-2019 рр.

Показники	Рік			Відхилення	
	2017	2018	2019	2017 р. від 2016 р.	2019 р. від 2018 р.
Товарні запаси, тис.грн.	654,4	1020,5	1165,1	366,1	144,6
Активи, тис.грн.	825,0	1165,9	1247,7	340,9	81,8
Частка товарних запасів, %	79,33	87,52	93,38	8,19	5,86
Оборотні активи, тис.грн.	706,0	1075,3	1194,1	369,3	118,8
Частка товарних запасів,%	92,69	94,9	97,57	2,21	2,67
Запаси, тис.грн.	656,7	1024,1	1169,9	367,4	45,8
Частка товарних запасів, %	99,65	99,65	99,59	0	-0,06

Розглядаючи табл.3.1 можна аналізувати що, товарні запаси в активах займають значне місце. Якщо в 2017 році частка товарів становила 79,33 %, то до 2018 року вона зросла на 8,19 %, в 2019 році також спостерігалось незначне зростання на 5,86 %. Така ж тенденція спостерігається розглядаючи товарні ресурси в оборотних активах. В 2017 році їх частка складала 92, 69 %, у 2018 – зросла на 2,21 %, а в 2019 році зросла, відповідно на 2,67 %. Товарні запаси є переважаючими у запасах в цілому. Їхня частка на 2017 рік становила 99,65 %, яка не змінилась і в 2018 році, а до 2019 року зменшилась на 0,06 %.

Підвищення частини товарних запасів може означати:

- збільшення обсягів господарської діяльності;
- нерезультативне використання запасів, внаслідок чого сповільнюється їх оборотність. Даний показник може впливати на результат діяльності, оскільки збільшується кількість зіпсованих матеріалів та сировини, знижується ліквідність, та зростають витрати.. Щоб перевірити ефективність збільшення обсягів діяльності необхідно оцінити розміри чистого доходу, шляхом порівняння темпів чистого доходу від реалізації та товарних ресурсів. Дане порівняння представлено рис.3.2.

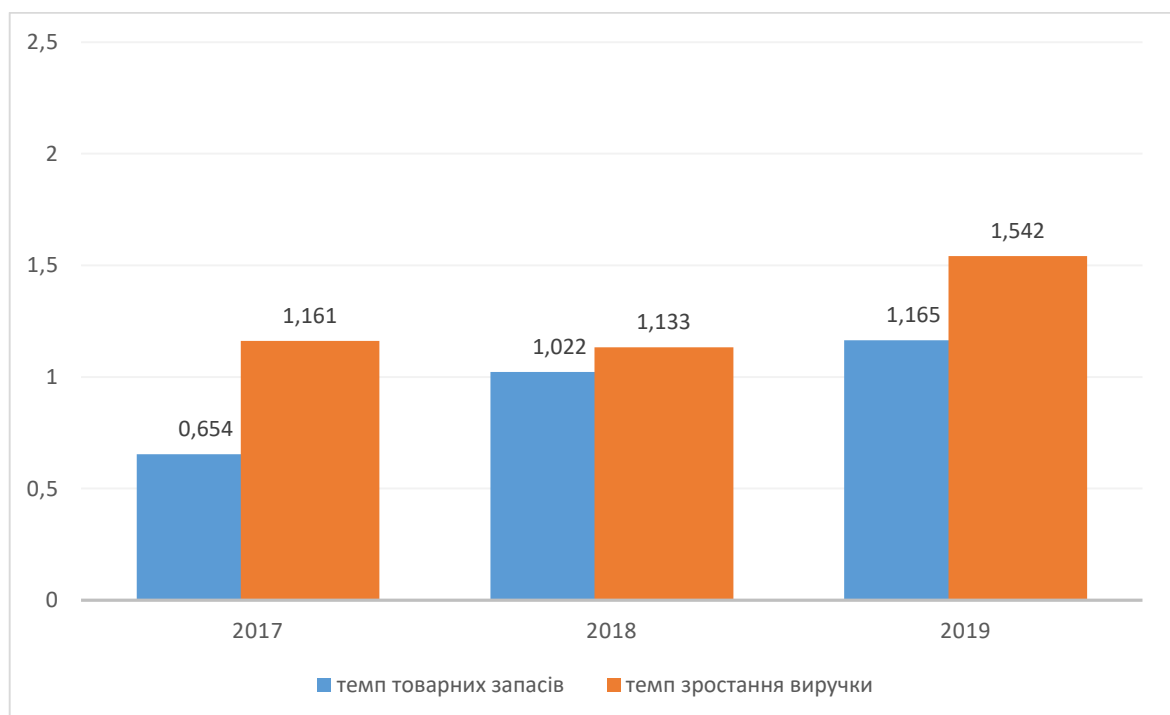

Рис.3.2. Темпи зросту чистого доходу від реалізації товарів та товарних ресурсів на підприємстві “Дзеркало”

Аналізуючи даний рисунок можна сказати що на підприємстві збільшувались як товарні запаси, так і чисті доходи від їх реалізації, враховуючи, що темпи зростання чистого доходу переважали над темпами зростання товарів. Отже, в загальному можна зробити висновок, що збільшення масштабів діяльності та правильне використання товарів призвело до зростання доходів на ВКП “Дзеркало”.

Також даними Балансу слід оперуватися і при аналізі оборотності товарних запасів установи. Товарооборот – це масштаб реалізації товарів торгового підприємства в грошовому вимірнику за певний проміжок часу [30]. Даним показником визначається кількість обертів товарних запасів протягом року. Розрахунок проводиться шляхом співвідношення собівартості реалізованої продукції до середньорічної вартості товарів. Дані розрахунку представлені в табл.3.2.

Таблиця 3.2

Оборотність товарних ресурсів на ВКП “Дзеркало” за 2017-2019 рр.

Показники	Роки			Відхилення 2018 від 2017		Відхилення 2019 від 2018	
	2017	2018	2019	абсо- лютне	від- носне	абсо- лютне	від- носне
1. Середньорічна вартість, тис.грн	613	775	967	162	26,4	192	24,7
2. Собівартість, тис.грн	1366,7	1740,5	2572,8	73,8	27,4	832,3	47,8
3. Оборотність товарів, обертів	2,2	2,3	2,6	0,1	4,54	0,3	13,04

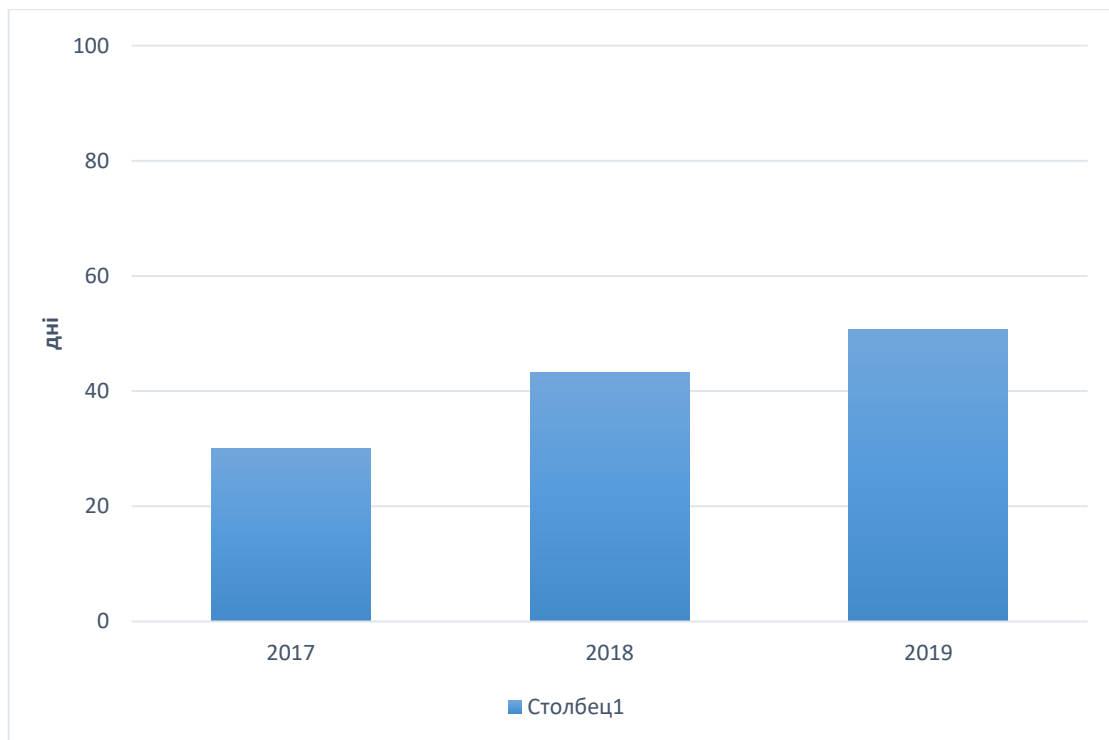
Оптимальним рівнем оборотності для торговельного підприємства є 8-18 обертів. На даному підприємстві оборотність становить 2,2 обертів в 2016 році, що є дуже мало, хоча до наступного року зростає. Темпи середньорічної вартості в 2018-2017 роках становили на 26,4 %, та 24,7 %, відповідно, тоді як темпи зростання собівартості на 27, 4 % та 47,8 %, відповідно. Це спричинило зростання оборотності, в 2018 році на 0,1 оберт (4,54 %), в 2019 році, ще на 0,3 оборота (13,04 %). В звязку з тим, що підприємство реалізує своєрідний вид

продукції – скляні вироби, то на нашу думку рівень оборотності в 8-18 обертів є занадто високим для даного виду товару.

Отже, з наведених даних можна стверджувати, що управління товарними запасами на підприємстві є хоч і незначним та ефективним, що взаємозв'язано із зростанням оборотності товарів.

Ще один показник який необхідно визначити, це рівень товарних ресурсів в днях обороту визначимо відношенням запасів на кінець року до середньоденного товарообороту. В торгівельній сфері даний показник коливається від 20 до 45 днів. Якщо період одного обороту товарів значно вищий, то це негативно впливає на процес організації то використання товарних запасів.

Значення показника вказує на те, скільки днів запаси зберігаються на складі компанії. Динаміка цього показника представлена на рис.2.6. За наведеними даними можна розгледіти тенденцію зростання оборотів у днях, що є негативним показником, оскільки це призводить до неефективного використання коштів, на формування запасів.

**Рис.3.3. Оборотність товарних запасів у днях на підприємстві
“Дзеркало”**

Отже, після проведення аналізу товарних ресурсів на підприємстві «Дзеркало» можна зробити висновок, що для результативних операцій зі товарами необхідно підтримувати оптимальний рівень запасів та їх стан, систематичне надходження та дотримання нормативів відповідно до встановлених стандартів. Зроблено висновок про низький рівень ефективності управління запасами. Зростання вартості товарних запасів пов'язано з розширенням діяльності підприємства. Про низьку ефективність свідчить і незначне зростання оборотності товарних запасів та зростання періоду одного обороту. Підприємству рекомендовано на підставі оборотно-сальдових відомостей посилити контроль за створенням страхового запасу, контролю за своєчасністю поставок, відслідкуванням сезонності попиту.

3.2. Контроль надходження і вибуття товарних запасів

Контроль на підприємстві «Дзеркало» проводиться для забезпечення відповідності ухвалених управлінських рішень, відповідно до конкретних об'єктів, і направлений на результативне досягнення визначених цілей. Головною метою контролю вважається детальне дослідження стану господарської діяльності, виокремлення факторів та чинників, які мають негативний вплив на ухвалення певних управлінських рішень, і заважають виконанню певних завдань для здійснення мети, та передача отриманих даних до уповноважених органів управління.

На нашу думку контроль товарних запасів на даному торговельному підприємстві виконує важливу роль і займає вагоме місце в системі управління, адже прийняття важливих адміністративних рішень є неможливим без систематизованого контролю за товарно-матеріальними цінностями, їх ефективним використанням, операціями за виготовленням та реалізацією товарів та продукції. Також господарський контроль виконує функцію періодичного спостереження за правильністю використання активів установи, фактичною наявністю грошових коштів і матеріальних активів, законністю проведених операцій.

Після проведення дослідження на виробничо-комерційному підприємстві “Дзеркало” ми визначили основні завдання господарського контролю за товарними запасами, які вказані на рис. 3.4.

Рис.3.4. Завдання контролю товарних ресурсів на підприємстві “Дзеркало”

Основними джерелами інформації для проведення контролю на ВКП “Дзеркало”:

- договори та контракти, підписані із постачальниками та клієнтами
- договори та контракти, підписані із постачальниками та клієнтами;
- первинна документація, стосовно обліку товарних ресурсів;
- наказ про облікову політику підприємства;
- облікові реєстри;
- Головна книга;
- інвентаризаційні описи;
- фінансова звітність підприємства;

На підприємстві використовується один з найефективніших методів контролю товарних матеріалів – інвентаризація запасів. В період здійснення інвентаризації на даному підприємстві, залежно від потреб проводиться загальна або вибіркова перевірка фактичної наявності товарних запасів із показниками, які вказані в бухгалтерському обліку. Якщо на даному підприємстві, під час інвентаризації виявлені документи, чи показники в них, які викликають сумніви у їх правильності та точності, проводиться повторна перевірка та звіряються рахунки. Також вибіркоким методом перевіряється рівність показників сальдо на початок місяця за бухгалтерськими проводками із відповідними даними прибуткових документів. В разі виявлення помилок проводиться детальна перевірка та пошук причин розбіжності даних.

Контроль товарних ресурсів на торгівельному підприємстві “Дзеркало” проводять у певній послідовності, тобто за стадіями які проходять товари. Дана послідовність наведена в рис.3.5.

Рис.3.5. Порядок проведення заходів контролю на підприємстві “Дзеркало”

В процесі надходження товарних запасів на досліджуване підприємство проводиться контроль всіх наведених частин господарського процесу, тому що, наприклад від вибору постачальників запасів залежать якісні та кількісні характеристики отриманого товару. В момент отримання товарних запасів перевіряють також терміни постачання, чи вони співпадають із вказаними в договорі постачання, їхню якість та кількість. Пізніше, опісля оприбуткування товарів встановлюється матеріально-відповідальна особа, яка повинна нести відповідальність за них та запобігати розкраданню.

Завдяки проведенню інвентаризації на ВКП “Дзеркало” встановлюються недостачі чи факти не оприбуткування, та підтверджуються умови зберігання товарних ресурсів. Дані показники використовуються в подальшому для прийняття управлінських рішень щодо контролю.

Етап реалізації запасів також забезпечений господарським контролем, з боку керівництва установи. Даний контроль проводиться з метою пошуку клієнтів, які запропонують найбільш вигідну та максимальну суму за реалізований товар. Завдяки внутрішньому контролю на вказаному підприємстві здійснюється ефективна робота в цілому, нормалізовані витрати та доходи, а встановлений порядок проведення забезпечує підвищення ефективності діяльності.

Окрім порядку проведення контролю товарних запасів на підприємстві виділяють чотири етапи здійснення, які наведені в рис.3.6.

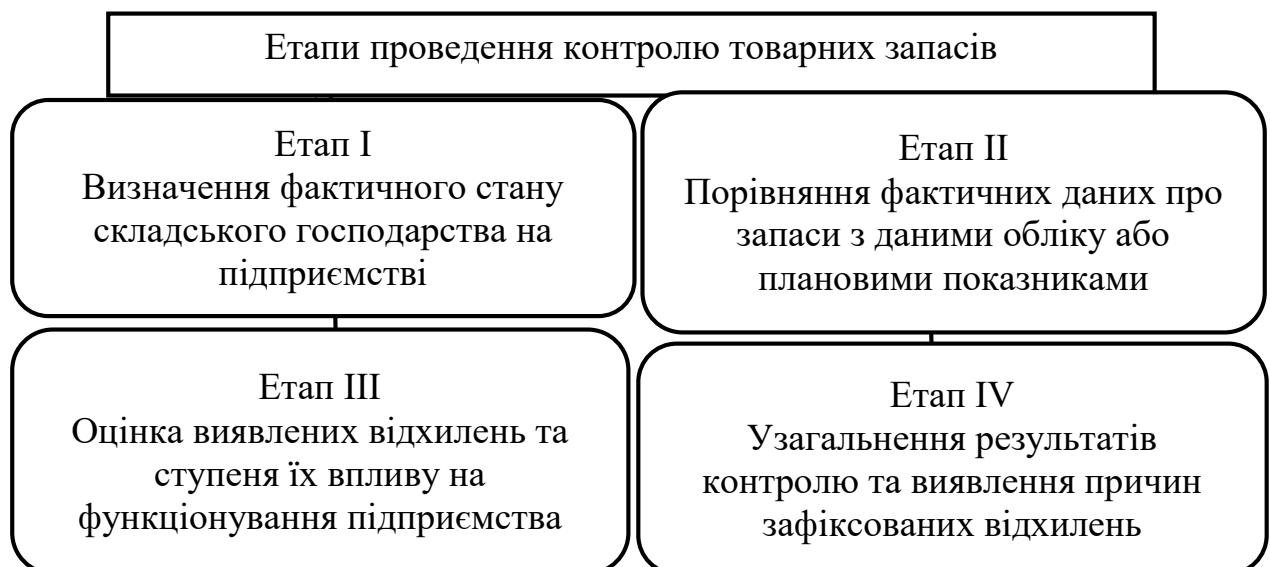

Рис.3.6. Етапи проведення контролю на ВКП “Дзеркало”

Контроль товарних запасів вважається складною частиною облікової роботи. Оскільки дане підприємство є торгівельним, асортимент торгових матеріалів містить в собі значну кількість найменувань. Дані з обліку товарних запасів становлять більше 30 % усіх даних з управління підприємством, тому організація контролю над рухом, збереженням і використанням товарів викликає великі труднощі.

Для того, щоб збільшити ефективність проведення контролю, та зробити його процедури більш точними пропонуємо дослідити найтипівіші помилки та порушення в обліку товарних ресурсів, які виникають найчастіше, та розглянути їх. Найчастіше виникають порушення в документальному оформленні, їх можна оцінити з табл.3.3.

Таблиця 3.3

**Порушення, які зустрічаються в процесі проведення контролю
товарних запасів**

№	Тип помилки	Зміст
1.	Помилки під час обліку товарних запасів	- несвоєчасне оформлення документів, щодо надходження, витрачання та руху в цілому товарних запасів; - документально не затверджена матеріально-відповідальна особа; - неправильне формування собівартості товарів; - відсутність аналітичного обліку руху товарних ресурсів; - неперіодична звірка даних руху товарних запасів в бухгалтерії та на складі; - недотримання порядку інвентаризації; - зберігання неліквідних товарних матеріалів на складі; - використання способу визначення собівартості товару, відмінного від зазначеного в обліковій політиці; - неправильне списання товарних запасів; - та інші порушення, пов'язані з оцінкою та обліком запасів;

2.	Помилки документального оформлення щодо операцій надходження та використання товарних запасів	- не оформляються прибуткові накладні виписані установою-отримувачем товарних цінностей; - випадки відсутності довіреності на отримання товарних запасів; - не заповнюються бухгалтерські довідки в момент зниження вартості товарів;
3.	Помилки, пов'язані із відображенням даних в облікових регістрах бухгалтерського обліку	- спостерігається порушення відображення синтетичного та аналітичного обліку, їх відповідність у облікових регістрах; - не реєструються бухгалтерські довідки, а отже не дотримується вимога до обов'язковості всіх реквізитів первинних документів регістрів бухгалтерського обліку

Для правильної організації і розроблення системи господарського контролю підприємство зобов'язане обґрунтувати ухвалені та виконані певні рішення. На даний момент, на прийняті рішення мають вплив такі фактори: підвищена ринкова конкуренція, задоволення інформаційних потреб внутрішніх та зовнішніх користувачів, взаємозв'язок внутрішнього та зовнішнього контролю, реформування підприємства для існування на ринку, фінансова незалежність підприємства, неефективні списання.

Аналізуючи стан контролю на підприємстві "Дзеркало" можна зробити висновок, що його стан є не зовсім задовільний.

Найтипівішими порушеннями є:

- нерегулярне проведення інвентаризації товарних цінностей;
- недостовірна оцінка реалізації товарних запасів;
- відсутність аналітичних рахунків для обліку товарних ресурсів.

Основні причини виникнення таких порушень та помилок на даному підприємстві заключаються в неналежному приділенні уваги організації системи внутрішнього контролю товарних запасів, не розуміючи його суті, завдання та мети. Отже, правильно організована система контролю товарних запасів потребує високих кваліфікаційних здібностей персоналу, незалежність

від керівництва для подання точних та достовірних висновків та заключень, зацікавленості керівника в підвищенні ефективності внутрішнього контролю.

Одним із шляхів удосконалення контролю, які ми можемо запропонувати для ВКП “Дзеркало” є налагодження системи документування, документообігу, та всіх форм реєстрації та обробки інформації.

Для підвищення ефективності інформаційного забезпечення пропонуємо використовувати в діяльності підприємства електронну документацію, яка значно полегшить роботу бухгалтера, щодо реєстрації та оформлення документації. Від встановленого рівня електронного документування буде залежати точність, правильність та достовірність даних обліку торговельних запасів. Процес електронного узагальнення повинен також відображати формування та обробку первинних документів.

Формування електронного забезпечення вплине на:

- скорочення кількості документації обліку товарних матеріалів, та призведе до прискорення руху даних між складом та бухгалтерією;
- підвищить рівень контролю над оформленням документів і ухваленням адміністративних рішень щодо товарних запасів;
- підвищить ефективність контролю первинних документів з обліку товарів їх надходження, використання та реалізації.

Для дотримання впорядкованості та точності етапів внутрішньогосподарського контролю пропонуємо розробити, при можливості, положення про організацію контролю, та відобразити там показники що стосуються, конкретно товарних запасів підприємства і вказують на організаційно-методичні аспекти обліку облікової політики (первісну вартість, методи оцінки вибуття товарних ресурсів, розрахунок транспортно-заготівельних витрат).

Тільки при взаємозв’язку всіх складових організації господарського контролю можна досягнути основної мети – забезпечити своєчасність відображення всіх процесів та операцій в регістрах обліку запасів, відображення точних даних в бухгалтерському обліку, та ведення обліку товарних запасів відповідно до встановленої облікової політики підприємства.

Отже, можемо підсумувати що контроль надходження та реалізації товарних запасів є невід’ємною складовою діяльності підприємства.

3.3. Напрями вдосконалення організації і методики оцінки оборотності товарних запасів.

Основну частину товарного забезпечення виробничо-комерційного підприємства “Дзеркало”, як і будь якого торгівельного підприємства, становлять товарні запаси, які використовуються з метою задоволення потреб споживача та отримання прибутку. Для збільшення обсягів діяльності та зростання прибутку від його проведення в установі необхідно проводити управління ресурсами (у т.ч. товарними запасами). Формування стійкого зростання торговельної діяльності підприємства та безперебійний процес реалізації неможливі без управління його ресурсами, зокрема – товарними запасами.

Головною метою створення товарних запасів на даному торгівельному підприємстві є забезпечення врівноваженості асортименту на основі товарної номенклатури та ритмічності здійснення торговельно технологічного процесу в магазинах та інших пунктах продажу для безперервної реалізації товарів покупцям і найбільш повного задоволення їх попиту.

Управління підприємством має ґрунтуватися на плануванні попереджуючих впливів. Необхідно виходити на рівень інтеграції планування і контролю операцій з організації діяльності з операціями маркетингу, збуту, постачання і фінансів, організації єдиної системи, яка охоплює всі підрозділи підприємства.

Щоб перебудувати діяльність підприємства таким чином потрібно:

- поліпшити організацію матеріально-технічного постачання з метою безперебійного забезпечення підприємства необхідними матеріальними ресурсами;
- зменшити час перебування коштів у дебіторській заборгованості;

- прискорити процес відвантаження, оформлення документів і скорочення часу розрахунків завдяки використанню різних форм розрахунків;
- реорганізувати систему обліку і аналізу замовлень ресурсів.

На нашу думку, рівень товарних матеріалів на підприємстві повинен контролювати виробничий, фінансовий і постачальницький відділи. Завданням виробничого відділу є контроль витрат товарних ресурсів на виробництво. Фінансовий відділ повинен контролювати розміри закупівлі та стан розрахунків, а постачальницький – якісні, кількісні характеристики, а також вартість товарних матеріалів.

Під час організації управління товарними ресурсами фінансовий відділ повинен запобігати деяким ситуаціям, таким як:

- вкладення занадто великої частини оборотного капіталу підприємства в товарні запаси;
- відсутність запасів, що може стати причиною невиконання виробничих планів;
- неправильний розрахунок коштів, які повинні спрямовуватись на вкладення в товарні запаси.

Для досягнення оптимального рівня та захисту фінансового стану підприємства потрібно збільшити активи шляхом залучення внутрішніх ресурсів. Одним із шляхів, які ми можемо запропонувати для пошуків даних коштів може стати відкриття резервів способом реалізації товарів на складі, збільшенням масштабів продажу, підвищення кваліфікації працівників та багато інших. Щоб забезпечити на підприємстві “Дзеркало” ефективне використання оборотних коштів та отримання за їх рахунок прибутку пропонуємо здійснювати регулярні продажі товарних запасів і не допускати залежування їх на складах, способом зменшення частини всіх запасів. Це призведе до пришвидшення обіговості оборотних активів, що є позитивним фактором для господарської діяльності даного торговельного підприємства.

Для одержання бажаних результатів в ході роботи підприємства, та для мінімізації витрат, які пов’язані із зберіганням товарних запасів, необхідно здійснити деякі удосконалення, які призведуть до вирішення питання:

- адаптація маркетингової діяльності;
- модернізація і розроблення нових методів управління та контроль замовлень;
- оптимізація складської системи враховуючи діючі методи управління замовленнями.

Для підтримки конкурентоспроможності підприємства потрібно раціонально поставитись до побудови системи замовлень, таким чином, щоб економічні показники відповідали потребам та знаходились на необхідному рівні. Дане завдання може бути виконане за таких умов:

- зменшення витрат, які стосуються придбання та зберіганням товарів;
- мінімізація періоду поставки;
- дотримання строків доставки;
- покращення організації та стимулювання збуту.

Враховуючи, що оборотність товарних запасів взаємопов'язана із обсягом продажу, необхідно вжити заходів для підвищення ефективності методів стимулювання збуту, прискорення товарообороту.

Прискорення оборотності торгівельних матеріалів можна досягти шляхом вкладення мінімальних коштів. Чим більша оборотність, тим більше зростає обсяг продажу і прибуток. А при високому рівні товарних матеріалів необхідно пам'ятати, що моральне і фізичне старіння та псування при зберіганні призводять до значних збитки. Через неминучих затримок пов'язаних з розміщенням замовлень, перевезеннями, складською обробкою товарів, підприємству не можна закуповувати товари лише в момент отримання замовлення від споживача. Підтримка запасів на залежному рівні відповідно до прогнозу збуту сприяє чіткій стійкості та ритмічності їх реалізації.

Управління товарними запасами має базуватись на використанні потужних інформаційних технологій, що дозволять практично щодня спостерігати їхній стан і динаміку, автоматично здійснювати розміщення замовлень через комп'ютерну мережу і поповнювати запаси до оптимального рівня.

Контроль запасів здійснюється на основі розрахунку рівня запасів і пов'язаних з ними витрат зокрема витрат на поточні запаси.

Основні управлінські рішення щодо матеріальних запасів стосуються визначення термінів і кількості замовлень і впливають на вартість закупуваних товарів, величину витрат, пов'язаних з оформленням замовлень, величину витрат, на зберігання запасів і розмір збитку, можливу відсутність запасів.

На аналізованому підприємстві товарні ресурси є підтвердженням постійного товарного обороту при появі таких випадкових чи непередбачених подій, як: зміна потреб клієнтів, порушення строків поставок товарів, відсутність грошових коштів для закупівлі товарних матеріалів та інших. Проте надмірна величина товарного запасу може стати джерелом чистих втрат на підприємстві, тобто призводити до збільшення витрат на зберігання запасів.

Основні показники, які впливають на рівень товарних запасів та їх оборотність на ВКП Дзеркало, вказані на рис.3.7.

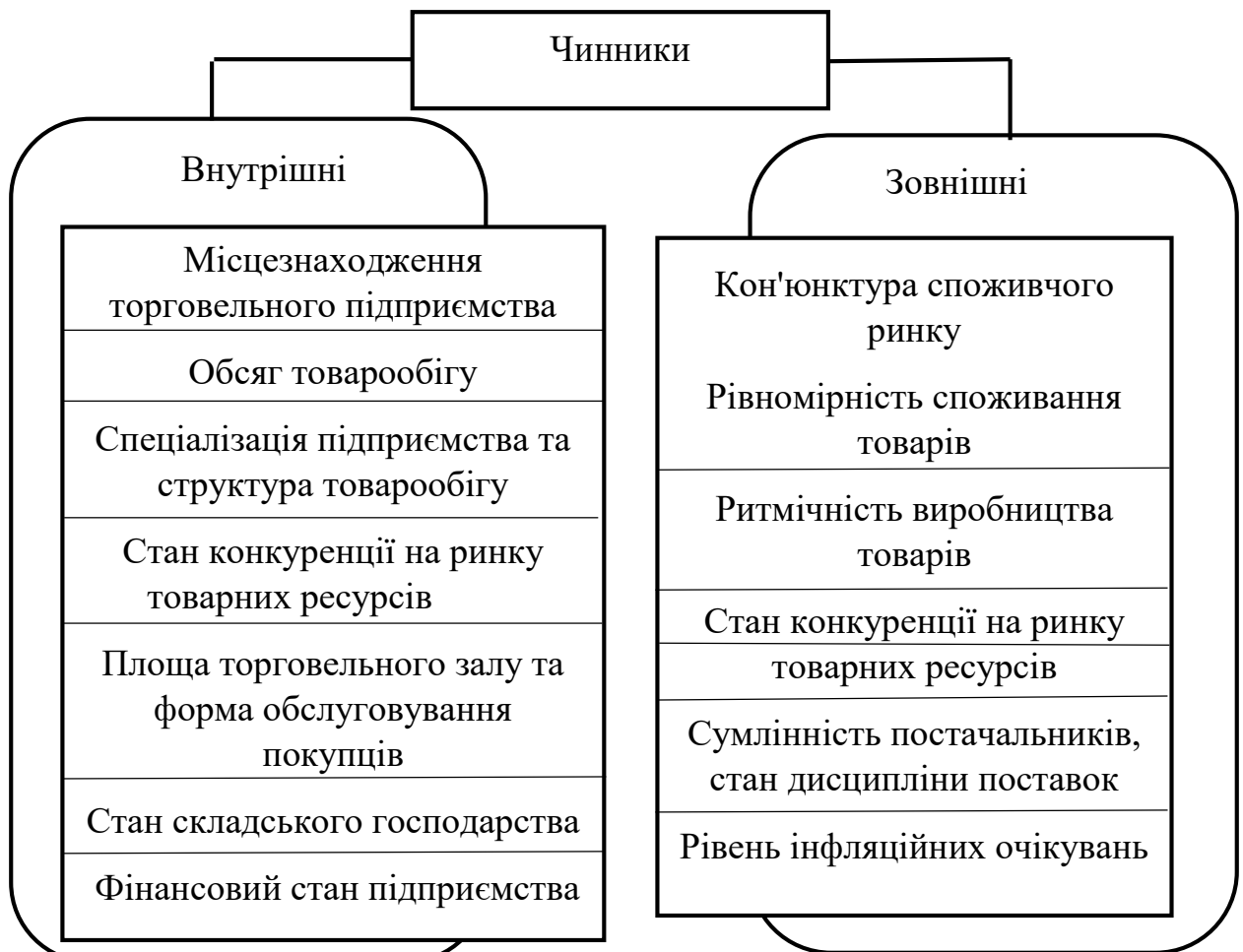

Рис.3.7. Фактори впливу на товарні запаси підприємства “Дзеркало”

Для покращення рівня товарних запасів на підприємстві пропонуємо вивчити потреби клієнтів та підтримувати взаємозв'язок між попитом і пропозицією запасів тому що, в момент перевищення попиту над пропозицією відбувається різке прискорення товарообороту, обіг товарів здійснюється з меншою кількістю запасів. Підтримання нормального рівня товарних матеріалів та насичення на ринках призводить до значного скорочення швидкості товарообігу, а дотримання даних умов призводить до їх нормалізації.

Дотримання розміреності та постійності реалізації певних товарів. Завдяки цьому, зменшиться необхідність створювати інші товарні запаси, якщо відбудеться значне коливання потреб та попиту споживачів, адже чим стабільніший попит тим вигідніше. Також пропонуємо підтримувати оптимальний рівень конкуренції на ринку аналогічних товарних запасів. Виконання даної пропозиції призведе до більшого вибору у постачальників та покращених умов постачання.

Ще одним пунктом для покращення товарних запасів вважаємо організацію частоти завою торговельних матеріалів. Від частоти поставок товарних ресурсів до торговельного приміщення залежить виконання плану товарообороту. В свою чергу, частота завою залежить від місця розташування підприємства, місцезнаходження їх основних постачальників, транспортних умов. Розмір утворення товарних запасів визначається політикою підприємства щодо вибору постачальників товарів, залежить від ефективності організації господарських зв'язків з ними та оптимальності розробленого графіка завою товарів.

Застосовувати різні способи формування товарних запасів (шляхом оплати товарів, що надходять, з використанням грошових коштів підприємства; шляхом отримання кредиту; шляхом прийому товару під реалізацію) та співвідношення між ними безпосередньо залежить від фінансового стану підприємства, його платоспроможності, фінансової незалежності, ступеня довіри до нього. Чим стійкіший фінансовий стан підприємства, тим більше можливостей для формування товарних запасів воно має.

Завершуючи, ми дійшли до певних висновків. Для забезпечення ефективної діяльності підприємства “Дзеркало” необхідно налагодити організацію управління оборотних активів, конкретніше – товарних запасів;

Для отримання бажаних результатів своєї діяльності в установі потрібно забезпечити оптимальний рівень товарів (не допускається затоварення, чи навпаки, недостача товарних ресурсів).

Оцінювати забезпечення товарами необхідно на основі таких показників: відношення товарних запасів і чистого оборотного капіталу (оборотний капітал мінус сума заборгованості), відношення об’єму реалізації (без ПДВ) і товарних запасів. Перелічені показники доцільно порівнювати з аналогічними показниками інших підприємств і з середніми по аналогічній галузі.

Встановити мінімальний та максимальний рівня товарних запасів – це завдання для скоординованої роботи фінансового, постачальницького та виробничого відділів.

На підприємстві необхідно значну роль приділяти проведенню інвентаризації, яка проводиться два рази на рік для покращення управління товарними запасами та посилення контролю над ними. Перспективою подальшого дослідження є наукове обґрунтування нормативів витрачання оборотних засобів підприємства.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження та розгляду питань теоретично-методологічних засад, оцінки обліку, контролю та аналізу підприємства було визначено економічну сутність товарних запасів, їх класифікації та роль в діяльності підприємства, розглянуто особливості оцінки товарних ресурсів, згідно з національними та міжнародними стандартами, та вивчено нормативно-правове забезпечення обліку.

Після вивчення теоретичної частини вивчено, що товарні ресурси – це отримані чи придбані підприємством товари, призначення яких подальший перепродаж, або ж це оборотні кошти, при реалізації яких підприємство повинно отримати прибуток. Товарні ресурси мають свою класифікацію та відіграють важливу роль на підприємства, яке займається торгівельною діяльністю

Об'єктом дослідження обрано виробничо – комерційне підприємство “Дзеркало”, яке являється юридичною особою. Основним видом діяльності даного підприємства є формування і оброблення листового скла.

В ході дослідження було вивчено особливості обліку товарних запасів на підприємстві, який ведеться головним бухгалтером та відображення в синтетичних та аналітичних рахунках. Визначено, що для обліку товарних ресурсів на ВКП “Дзеркало” призначений синтетичний рахунок 28 “Товари”. На даному рахунку відображається узагальнення інформації при поповнення та використання товарів. За дебетом рахунку відображають надходження товарів, за кредитом – їх списання. Також для обліку відкриті субрахунки:

281 “Товари на складі”; 282 “Товари в торгівлі”; 283 “Товари на комісії”; 284 “Тара під товарами”.

Аналітичний облік товарних матеріалів на даному підприємстві має свої недоліки, тому нами запропоновані шляхи удосконалення, а саме відкриття аналітики до рахунку 281 “Товари на складі” та 70 “Дохід від реалізації”.

Також було вивчено та розглянуто документальне оформлення надходження та реалізації товарних запасів на підприємстві “Дзеркало”.

Для узагальнення інформації про надходження товарних матеріалів використовується договір, доручення, рахунки – фактури, видаткові накладні, товаро – транспортні накладні. Договір вважається основним документом при оформленні операцій із надходження. Доручення використовують для отримання товарних ресурсів довіреною особою. Рахунок-фактура – документ, який передається постачальником покупцеві, містить в собі реквізити, що наділяють його юридичною силою, та зазначає суму коштів призначену до оплати за запаси. Товаро – транспортна накладна оформляється при перевезенні вантажу.

Реалізація товарів здійснюється з використанням реєстратора розрахункових операцій, які підтверджуються розрахунковими чеками. Дані про реалізовані товарні матеріали на ВКП “Дзеркало” відображають у відомості № 16, яка призначена для відображення інформації про відгрузку та реалізацію товарних запасів та матеріальних цінностей.

Також в ході дослідження було проаналізовано оборотність товарних запасів. Після аналізу можна зробити висновок, що оскільки дане підприємство є торгівельним то значну частину оборотних активів складають товарно-матеріальні цінності.

В зв’язку з тим, що ВКП “Дзеркало” являється малим підприємством, фінансова звітність складається за спрощеною формою, тобто формується Фінансовий звіт суб’єкта малого підприємництва. Даний звіт містить в собі із Баланс форми 1-м, та Звіт про фінансові результати форми 2-м. Саме цим документом ми оперувались проводячи аналіз. Користуючись даними балансу, а саме рядком 1100 “Оборотні активи”, тому що безпосередньо тут відображаються дані про товарні запаси, ми простежили динаміку товарних запасів.

На підприємстві “Дзеркало” спостерігається закономірність підвищення вартості запасів та товарних ресурсів. У 2018 році сума товарних запасів являла 1020, 5 тис.грн., тобто у порівнянні із 2016 роком зросла на 55,94 %, а в 2019 році складала 1165,1 тис.грн., тобто зросла на 14,17 %, відповідно до 2018 року.

Також аналіз включав розрахунок частини товарних запасів в розрізі запасів, оборотних активів та структурі активів в цілому. Розрахунок показав що, товарні запаси в активах займають значне місце. Якщо в 2017 році частка товарів становила 79,33 %, то до 2018 року вона зросла на 8,19 %, в 2019 році також спостерігалось незначне зростання на 5,86 %. Така ж тенденція спостерігалась розглядаючи товарні ресурси в оборотних активах. В 2017 році їх частка складала 92,69 %, у 2018 – зросла на 2,21 %, а в 2019 році зросла, відповідно на 2,67 %. Товарні запаси є переважаючими у запасах в цілому.

Аналіз оборотності показав що оборотність становила 2,2 обертів в 2016 році, що є дуже мало, хоча до наступного року зростає. Темпи середньорічної вартості в 2018-2017 роках становили на 26,4 %, та 24,7 %, відповідно, тоді як темпи зростання собівартості на 27,4 % та 47,8 %, відповідно. Це спричинило зростання оборотності, в 2018 році на 0,1 оберт (4,54 %), в 2019 році, ще на 0,3 оборота (13,04 %).

За даними аналізу товарообороту у днях встановлено зростання оберту, що вважається негативним показником.

Також нами було вивчено процес контролю товарних запасів на підприємстві “Дзеркало”. Основними джерелами інформації для проведення контролю на ВКП “Дзеркало”:

- договори та контракти, підписані із постачальниками та клієнтами;
- первинна документація, стосовно обліку товарних ресурсів;
- наказ про облікову політику підприємства;
- облікові регістри;
- Головна книга;
- інвентаризаційні описи;
- фінансова звітність підприємства;

Аналізуючи стан контролю на підприємстві “Дзеркало” ми зробити висновок, що його стан є не зовсім задовільний.

Найтипівішими порушеннями на підприємстві вважаємо:

- нерегулярне проведення інвентаризації товарних цінностей;
- недостовірна оцінка реалізації товарних запасів;

— відсутність аналітичних рахунків для обліку товарних ресурсів.

Одним із шляхів удосконалення контролю, який ми запропонували для ВКП “Дзеркало” це - налагодження системи документування, документообігу, та всіх форм реєстрації та обробки інформації, а для підвищення ефективності інформаційного забезпечення використовувати в діяльності підприємства електронну документацію.

Нами було запропоновано напрями удосконалення організації та оцінки оборотності товарних запасів. Основним напрямом прискорення оборотності торговельних матеріалів ми вважали вкладення мінімальних коштів, адже чим більша оборотність, тим більше зростає обсяг продажу і прибуток.

Отже, в даній дипломній роботі ми дослідили та визначили організацію обліку, ведення контролю, та проаналізували стан збереження та руху товарних запасів на підприємстві “Дзеркало”, що дозволило нам поглибити свої знання та розробити напрямки вдосконалення обліку на досліджуваному підприємстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України, прийнята від 28. 06. 1996 р. Дата оновлення: 02.12.2019. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 28.04.2020 р.)
2. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755VI. Дата оновлення: 30.03.2020. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/27/55-17> (дата звернення: 29.04.2020 р.)
3. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Дата оновлення: 13.04.2020. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/43515/conv> (дата звернення: 29.04.2020 р.)
4. Господарський кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV Дата оновлення: 30.03.2020. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/436-15> (дата звернення: 25.04.2020 р.)
5. Митний кодекс України: Кодекс України від 13.03.2012 р. №4495-VI. Дата оновлення: 30.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 15.04.2020 р.)
6. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” (за станом на 17.07.1999 р.) № 996-XIU // Верховна Рада України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>
7. Закон України “Про ліцензування певних видів господарської діяльності” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджений Наказом Міністерства фінансів України №246 від 20.10.1999 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
9. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси», затверджений Комітетом з міжнародних бухгалтерських стандартів від 01.01.2005 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_021.
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 353 зі змінами і доповненнями

11. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань затверджене наказом Міністерства фінансів України від 17.09.2015 № 784. URL: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8199/8200>
12. Інструкція про облік роздрібного товарообігу і товарних запасів: зареєстрована Міністерством юстиції України від 28.01.97 р., № 13/1817. Міністерство статистики України, 1997. 235 с.
13. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік в торгівлі : підручник для студ. ВНЗ. / Ф.Ф. Бутинець, Н.М. Малюга. / Житомир: ПП "Рута", 2002. 576 с.
14. Мазаракі А.А. Економіка торговельного підприємства : підручник для студ. ВНЗ. / А.А. Мазаракі, Н.М. Ушакова, Л.О. Лігоненко. К. : Вид-во "Хрещатик", 1999. 800 с.
15. Козлова Е. П. Облік матеріалів і розрахунків з постачальниками: Бухгалтерський облік. № 8. 1989. 38–41с.
16. Максименко Г. Д. Облік і контроль матеріалів: Бухгалтерський облік. № 3. 1990. 43–45 с.
17. Палій В. Ф. Оцінка активів підприємства в бухгалтерському обліку: Бухгалтерський облік. 1991. 3–7 с.
18. Гуцайлюк З. В. Облік матеріальних ресурсів в харчовій промисловості. К.: Техніка, 1983. 10 с.
19. Мех Я. В. Облік і аналіз внутрішніх резервів промислового підприємства: навчальний посібник, 1990. 144 с.
20. Остап'юк М. Я. Облік у господарських товариствах: навчальний посібник, 1993. 112 с.
21. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / І. Б. Садовська, Т. В. Божидарнік, К. Є. Нагірська. - К.: «Центр учбової літератури», 2013. 688 с.
22. Циган Р. М. Особливості організації обліку виробничих запасів та їх оцінка в системі бухгалтерського обліку / Р. М. Циган, С. В. Дідур, К. І. Назаренко // Електронне наукове видання «Ефективна економіка» включене до переліку наукових фахових видань України з питань економіки.

23. Малюга Н. М. Оцінка в бухгалтерському обліку: теорія, практика, перспективи. / Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. К.: 1999. 15 с.

24. Височин І. Державне регулювання торговельної діяльності в Україні та світі: порівняльний аналіз. / І. Височин // Вісник національного торгово-економічного університету. 2010. 61 с. URL: www.nbu.gov.ua/portal (дата звернення: 10.03.2020 р.)

25. Орлова В.К. Особливості обліку торгівлі / В.К. Орлова, В. І. Савич, Л.А. Костецька

26. Захожай В.Б. Бухгалтерський облік у галузях економіки: підручник / В.Б. Захожай, М.Ф. Базась, М.М. Матюха та ін. К.: МАУП, 2014. 61 с.

27. Облік у галузях виробництва і послуг: навч. посібн. / Ю.Д. Маляревський, М.С. Горяєва, Н.С. Пасенко та ін. ХВД «ІНЖЕК», 2012.

28. Мазаракі А.А. Торговельне підприємництво: стратегія, політика, конкурентоспроможність. / А.А.Мазаракі , Д.М.Пшеслінський, І.В.Смолін., Київ: КНТЕУ, 2006. 242 с.

29. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика : навчально практичний посібник / Н. І. Верхоглядова, В. П. Шило, С. Б. Ільїна та ін. / К.: Центр учбової літератури, 2010. 536 с. URL : <http://ebooktime.net> (дата звернення: 11.03.2020 р.)

30. Апопій В. В. Організація торгівлі: підручник 3-тє вид. /В. В.Апопій, І. П. Міщук, за ред. Апопія В. В. / К.: Центр учбової літератури, 2009. 397 с.

31. Локтєв Е.М. Організація і технологія торгових процесів: Конспект лекцій / Е.М.Локтєв: Донецьк, ДонНУЕТ, 2009. 203 с.

"Зареєстровано"

Розпорядженням Голови викон-
кому Радянської України

Ряди народних депутатів

№ 124 від 31.05.95р

керувачий справами "Зеркало"

МУ _____ М. М. Маршів

"Затверджую"

зборами учасників товарист-
ва протокол № 1

від 11 квітня 1995р.

Голова зборів учасників
товариства _____

М. В. Іванюк

СТАТУТ

ВИРОБНИЧО-КОМЕРЦІЙНОГО

ПІДПРИЄМСТВА "ДЗЕРКАЛО"

ПРЕДМЕТ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. Предметом діяльності підприємства є:

- виробництво та реалізація готової продукції /дзеркал, іншої промислової продукції, товарів народного споживання/;
- роздрібна і оптова торгівля промисловими та продовольчими товарами як власного виробництва, так і придбання у юридичних та фізичних осіб /при наявності ліцензії/;
- посередницька діяльність в торгівлі, побутовому обслуговуванні,
- надання різноманітних побутових послуг.

2.2. ЗОВНІШНЬО-ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

- діяльність за межами України по вказаних в п.2.1 цього Статуту напрямках;
- вивчення ринків збуту за межами України;
- пошук ділових партнерів для українських суб'єктів підприємства за кордоном і для іноземних в Україні;
- сприяння працевлаштування громадян України за кордоном /за наявності ліцензії та сертифіката/;
- торговельно-посередницькі експортно-імпортні операції з товарами, роботами, послугами.

ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ

3.1. Підприємство має право від свого імені укладати договори, набувати майнової і особистих немайнові права, вступати в зобов'язання, бути позивачем і відповідачем в їхніх судах, арбітражному суді, третійському суді.

3.2. Підприємство має право здійснювати будь-яку підприємницьку діяльність, яка не суперечить законодавству України.

3.3. Підприємство має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в банківських установах, печатку з своїм найменуванням, кутовий та інші штампи, товарний знак та інші реквізити.

3.4. Підприємство може створювати дочірні підприємства філії і підприємства.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	ВКП "Дзеркало"	Дата (рік, місяць, число)	2020 01 01
Територія	Рожитів	за ЄДРПОУ	13643490
Організаційно-правова форма господарювання	Інші організаційно-правові форми	за КОАТУУ	2624855100
Вид економічної діяльності	Формування й оброблення листового скла	за КОПФГ	995
Середня кількість працівників, осіб	15	за КВЕД	23.12
Одиниця виміру	тис. грн з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон	смт. Рожитів вул.Довбуша, 4а	20001	

І. Баланс на 31.12.2019 р.

Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Матеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002	()	()
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	53.2	50.5
первісна вартість	1011	395.3	395.3
знос	1012	(342.1)	(344.8)
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	53.2	50.5
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	1169.9	1170.2
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135		1.9
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	8.7	9.9
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	15.3	15.2
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	1194.10	1203.2
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	1247.3	1253.7

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4.3	4.3
Додатковий капітал	1410	139.1	139.1
Резервний капітал	1415	415.3	415.3
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	653.5	658.2
Неоплачений капітал	1425		
Усього за розділом I	1495	1212.2	1216.9
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за			

довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615		
розрахунками з бюджетом	1620	8.9	5.1
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	5.2	
розрахунками з оплати праці	1630	20.0	30.6
Доходи майбутніх періодів	1665		
інші поточні зобов'язання	1690	1.0	1.1
Усього за розділом III	1695	35.1	36.8
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вилучення	1700		
Баланс	1900	1247.3	1253.7

2. Звіт про фінансові результати
за 2019 р.

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1542.6	1197.4
Інші операційні доходи	2120		16.4
Інші доходи	2240		
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	1542.6	1213.8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1445.7)	(1127.1)
Інші операційні витрати	2180	(92.2)	(81.5)
Інші витрати	2270	()	()
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(1537.9)	(1208.6)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	4.7	5.2
Податок на прибуток	2300	()	()
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	4.7	5.2

Керівник

(підпис)

Іванюшин Михайло Васильович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Мотрюк Богдана Йосипівна

(ініціали, прізвище)

Додаток 2

ВИРОБНИЧО – КОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ДЗЕРКАЛО»

Івано – Франківська обл. смт. Рожнятів, вул. Довбуша, 4а.

Тел 034-74- 20-0-01

НАКАЗ № 1**Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства.**

від 02.01.2013 року

На підставі Закону України від 16.07.99р. № 995 –XIV «Про бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні, Положень (стандартів) бухгалтерського обліку наказую:

1. Організація бухгалтерського обліку.

- 1.1 Доручити забезпечення бухгалтерського обліку головному бухгалтеру.
- 1,2 Застосовувати на підприємстві журнально – ордерну систему обліку.
- 1,3 Складати щомісяця журнали – ордери та інші регістри. Роздруківки з комп'ютерної програми підписувати бухгалтеру який відповідає за складання облікового документа.
- 1.4 Дані журналів –ордерів, інших облікових регістрів і додаткових довідок головному бухгалтеру відображати в Головній книзі підприємства (оборотному балансі), що є підставою для складання балансу підприємства. Після обробки журнали – ордери, облікові регістри і довідки повинні бути підписані головним бухгалтером.
- 1.5 Затвердити спрощений план.

2. Про облікову політику підприємства.

- 2.1 Дозволити облікову політику, якщо
 - зміняться вимоги міністерства України;
 - зміняться статутні вимоги підприємства;
- 2.2 При складанні фінансової звітності встановити кордон істотності 50 грн.
- 2.3. Основними засобами визнавати актив, якщо очікуваний термін його корисної дії більше року, а вартісна оцінка якого дорівнює сумі, що перевищує 2500грн.
- 2.4 До малоцінних необоротних матеріальних активів відносити активи відмінні від основних засобів вартісна оцінка, яких дорівнює сумі, що не перевищує 2500грн.

2.5 Застосувати при нарахуванні амортизації основних засобів методи амортизації, корисного використання та ліквідаційну вартість, установлені і затверджені наказом по підприємству за результатами місяця в якому такий нематеріальний актив введений в експлуатацію.

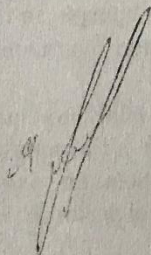
2.6 Установити такі методи нарахування амортизації для :

- інших нематеріальних активів – прямолінійний метод (виробничий);
- малоцінних необоротних активів – у розмірі 100%-ної їх вартості в першому місяці використання об'єкта ;

2.8. Застосувати прямолінійний метод амортизації нематеріальних активів.

2.9 Суму резервів сумнівних боргів установити на підставі класифікації дебіторської заборгованості за продукцію, товари, послуги за терміном їх погашення.

Директор:

М.В.Іванюшин

ДОГОВІР ПОСТАВКИ № 7-п

“25” серпня 2011 р.

м. Львів

Товариство з обмеженою відповідальністю “Рись-Львів”, назване в подальшому “Постачальник”, в особі директора Тимоця Назара Володимировича, що діє на підставі Статуту, з однієї сторони, та

Виробничо-комерційне підприємство «Дзеркало», назване у подальшому “Покупець”, в особі Іванишин Михайла Васильовича, який діє на підставі Статуту, з другої сторони, в подальшому разом іменуються “Сторони”, а кожна окремо - “Сторона”, уклали цей Договір поставки (надалі – “Договір”) про таке:

1. Загальні положення

1.1. В порядку та на умовах, визначених цим Договором, Постачальник зобов'язується передати у власність Покупцеві товар : скло та дзеркало, визначені у п. 1.2 Договору (надалі іменується “товар”), а Покупець в порядку та на умовах, визначених Договором, зобов'язується прийняти і оплатити цей товар.

1.2. Найменування, асортимент, одиниці виміру, загальна кількість, кількість партій товару та кількість товару в партії визначається у письмовій заявці Покупця, в тому числі переданій факсимільним зв'язком чи будь-яким іншим прийнятним способом, яка погоджується Сторонами і є невід'ємною частиною даного Договору.

2. Ціна товару та загальна сума Договору

2.1. Загальна сума Договору складається з вартості усіх поставлених згідно з ним партій товару та орієнтовно складає 100 000,00 грн. (Сто тисяч грн.).

2.2. Ціна одиниці товару та вартість партії товару попередньо узгоджуються Сторонами і підтверджуються у видатковій накладній.

3. Умови та порядок поставки товару

3.1. Умови цього Договору викладені Сторонами відповідно до вимог Міжнародних правил щодо плумачення термінів “ІНКОТЕРМС” (в редакції 2010 року), які застосовуються із урахуванням особливостей, пов'язаних із внутрішньодержавним характером цього Договору, а також тих особливостей, що впливають із умов Договору.

3.2. Поставка товару здійснюється на умовах EXW - склад Постачальника.

3.3. Поставка товару Покупцеві здійснюється в тарі Постачальника, яка підлягає обов'язковому поверненню Постачальнику.

3.4. Поставка кожної партії товару здійснюється у строк, визначений у письмовій заявці Покупця, погодженій з Постачальником.

3.5. При несвоєчасній оплаті поставленого товару, Постачальник залишає за собою право відмовитись від виконання заявок, поданих згідно з п. 1.2 цього Договору.

3.6. Постачальникові надається, за погодженням з Покупцем, право дострокової поставки товару, причому Покупець зобов'язаний прийняти товар і своєчасно оплатити його вартість на умовах цього Договору.

3.7. Право власності на товар переходить до Покупця в момент поставки товару згідно з п. 3.2 цього Договору.

4. Передання товару

4.1. Передання товару Постачальником та приймання його Покупцем здійснюється в місці поставки.

4.2. Присутність представника Постачальника та Продавця при прийманні поставленого товару обов'язкова.

4.4. За кількістю товар вважається прийнятим з моменту підписання уповноваженими представниками Сторін товаросупровідних документів (накладних) у місці поставки.

- 12.4. Відступлення права вимоги та (або) переведення боргу за цим Договором однією із Сторін на третіх осіб допускається виключно за умови письмового погодження цього із іншою Стороною.
- 12.5. Договір може бути змінено його Сторонами, шляхом укладення ними додаткової письмової угоди до нього, яка є його невід'ємною частиною.
- 12.6. Одностороння зміна умов Договору, а також одностороння відмова від його виконання не допускаються, крім випадків, передбачених Договором та чинним законодавством України.
- 12.7. Додаткові угоди та додатки до цього Договору є його невід'ємною частиною і мають юридичну силу у разі, якщо вони викладені у письмовій формі, підписані Сторонами та скріплені їх печатками.
- 12.8. Усі виправлення за текстом цього Договору мають силу та можуть братися до уваги виключно за умови, що вони у кожному окремому випадку датовані, засвідчені підписами Сторін та скріплені їх печатками.
- 12.9. Факсимільні та електронні копії Заявок та інших документів, надіслані Сторонами одна одній на виконання умов Договору, мають силу оригіналу до моменту обміну їх оригіналами, що проводиться не пізніше 10-ти (десяти) робочих днів з дня їх надіслання.
- 12.10. При вирішенні питань, які не передбачені умовами Договору, Сторони керуються чинним законодавством України з цих питань.
- 12.11. Цей Договір складений при повному розумінні Сторонами його умов та термінології українською мовою у двох автентичних примірниках, які мають однакову юридичну силу, – по одному для кожної із Сторін.

13. Юридичні адреси та банківські реквізити Сторін

ПОСТАЧАЛЬНИК

ТЗОВ «Рись-Львів»

79022, м. Львів, вул. Городоцька, 174
П/р 26006023100165 в АТ «Піреус Банк
МКБ» в м. Київ
МФО 300658
Код ЄДРПОУ 37800938
Т/ф: (032)295-28-30

ПОКУПЕЦЬ

ВКП «Дзеркало»,
77600, Івано-Франківська обл.,
Рожнятівський р-н, смт. Рожнятів,
вул. Довбуша, 4-А
Код ЄДРПОУ 13643490
Р/р 26003000007814
ПАТ «Укрсоцбанк»
МФО 300023

14. Підписи Сторін

ПОСТАЧАЛЬНИК

Тимоць Н.В.

ПОКУПЕЦЬ

Директор

Іванишин М.В.

Увага! Оплата цього рахунку означає погодження з умовами поставки товарів. Повідомлення про оплату є обов'язковим, в іншому випадку не гарантується наявність товарів на складі. Товар відпускається за фактом надходження коштів на п/р Постачальника, самовивозом, за наявності довіреності та паспорта.

Зразок заповнення платіжного доручення

Одержувач	Товариство з обмеженою відповідальністю "Рись-Львів"		
Код	37800938	КРЕДИТ рах. N	UA62380805
Банк одержувача	АТ "РайффайзенБанк Аваль"	Код банку	0
			0000000026004361981

Рахунок на оплату № 772 від 03 грудня 2019 р.

Постачальник: Товариство з обмеженою відповідальністю "Рись-Львів"
п/р UA623808050000000026004361981 (застар. 26004361981, МФО 380805) у банку АТ "РайффайзенБанк Аваль",
80461, Львівська обл, Кам'янка-Бузький р-н, смт. Запитів, вул. Київська, 236,
тел.: 032 2558938,
код за ЄДРПОУ 37800938, ІПН 378009313202, № свід. 200022787,
являється

Покупець: Виробничо-комерційне підприємство "Дзеркало"
Тел.: (03474) 20001

Договір: Основний договір поставки

№	Товар	Кіл-сть	Од.	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1	Скло 4 мм	1 076,153	м2	63,34	68 163,53

Всього: 68 163,53

Сума ПДВ: 13 632,71

Всього із ПДВ: 81 796,24

Всього найменувань 1, на суму 81 796,24 грн.

Вісімдесят одна тисяча сімсот дев'яносто шість гривень 24 копійки
У т.ч. ПДВ: Тринадцять тисяч шістсот тридцять дві гривні 71 копійка

Виписав(ла):

Податкова накладна № 754 від 05 грудня 2019 р.

Постачальник: Товариство з обмеженою відповідальністю "Рись-Львів"
 п/р UA623808050000000026004361981 (застар. 26004361981, МФО 380805) у банку АТ "РайффайзенБанк Аваль",
 80461, Львівська обл. Кам'янка-Бузький р-н, смт. Запитів, вул. Київська, 236, тел.: 032 2558938,
 код за ЄДРПОУ 37800938, ІПН 378009313202, № свід. 200022787,
 являється

Покупець: Виробничо-комерційне підприємство "Дзеркало"
 77600, Івано-Франківська обл., Рожнятівський р-н, смт. Рожнятів, вул. Довбуша, будинок № 4-А тел.
 (03474) 20001

Договір: Основний договір поставки

Розр. док.: Рахунок на оплату покупцю № 772 від 03 грудня 2019

Склад: м. Львів вул. Шевченка, 317

№	Товар	Кіл-сть	Од.	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1	Скло 4 мм	1 076,153	м2	63,34	68 163,53

Всього: 68 163,53
 Сума ПДВ: 13 632,71
 Всього із ПДВ: 81 796,24

Всього найменувань 1, на суму 81 796,24 грн.
 Вісімдесят одна тисяча сімсот дев'яносто шість гривень 24 копійки
 У т.ч. ПДВ: Тринадцять тисяч шістсот тридцять дві гривні 71 копійка

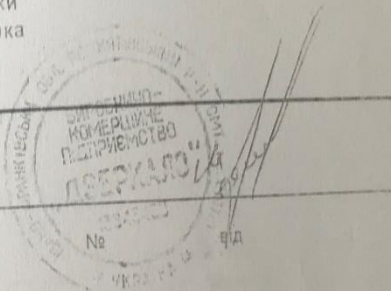
Місце складання: м. Львів, вул. Шевченка, 317

Від постачальника*

директор Чунис Оксана Ігорівна
 * Відповідальний за здійснення господарської операції і
 правильність її оформлення

Отримав(ла)

За довіреністю

Назва Клієнта
13643490
Код Клієнта
ФІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ АТОШДАБ МІВАНО-ФР
336503
Назва банку
МФО банку
УА58336503000026008300958970(УАН) ВИРОБНИЧО-КОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИ
Рахунок Клієнта
з 01.01.2020 по 31.01.2020
Період виписки
03.02.2020
Дата останнього руху коштів

Дата формування виписки 03.02.2020 8:08:26

14 856.80

№ п/п	№ док-та	Дата проведення	ДТ рахунку	КТ рахунку	Назва контрагента	Код контрагента	Рахунок контрагента	МФО контрагента	Призначення платежу
1	2741566910	03.01.2020	199.00		Асигновка ВПД "ДЗЕРКАЛО"	13643490	УА6833650300000000 3570500958970	336503	Списання щомісячної плати за обслуговування тарифного пакету (платеж) за грудень 2019 р.
2	4	10.01.2020	1 109.00		ПАТ Укрпошта	22178632	УА9233650300000002 6008302012816	336503	Анулювати Джерелі: записати Того ж вантажу за грудень 2019 року. Служба Рівненського району Івано-Франківської обл.
3	3	10.01.2020	33.27		ПАТ Укрпошта	22178632	УА9233650300000002 6007301012816	336503	Збір за грудень 2019р.
4	036584410	15.01.2020	20.00		ВИРОБНИЧО-КОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО ДЗЕ	13643490	УА23004650000000 0020000095791	300465	Платіж нарах.коштів за внесення грошей
5	6	15.01.2020	282.41		ПАТ УКРЕПЕКОМ	21660766	УА23004650000000 0020000095791	300465	За телекомунікаційні послуги лінійних рах. 2604040007400722. Протокол №740072 від 31.12.2019р.
6	5	15.01.2020	1,1 431.80		ПАТ "Жидівна депозитно-поземельний банк"	00278801	УА7730574900000000 2600001282501	305749	за підтр. лінійного рахунку № 13-01-2020
7	036584410	15.01.2020		6 500.00	Готівкові кошти в касі установи банку	09336500	УА033365030000001 0020000100108	336503	Внесення виручки готівкою на рахунок юридичної особи
8	1563792410	17.01.2020		7 000.00	Готівкові кошти в касі установи банку	09336500	УА033365030000002 0020000100108	336503	Внесення виручки готівкою на рахунок юридичної особи
9	1563792410	17.01.2020	20.00		ВИРОБНИЧО-КОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО ДЗЕ	13643490	УА5833650300000002 6008300958970	336503	Платіж нарах.коштів за внесення грошей
10	2215471110	20.01.2020	20.00		ВИРОБНИЧО-КОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО ДЗЕ	13643490	УА5833650300000002 0020000100108	336503	Платіж нарах.коштів за внесення грошей
11	2915471110	20.01.2020		3 000.00	Готівкові кошти в касі установи банку	09336500	УА033365030000001 0020000100108	336503	Внесення виручки готівкою на рахунок юридичної особи
12	10	20.01.2020	6 900.00		УАДКС у Рівненському районі	37795394	УА659999998033318 9340000009346	899998	*101:13643490:списаний збір за січень 2020р...
13	9	20.01.2020	580.00		УАДКС у Рівненському районі	37795394	УА659999998033318 0063000009346	899998	*101:13643490:списаний збір за січень 2020р...
14	8	20.01.2020	8 400.00		ТУ ДСП в Івано-Франківській обл. Форма	43142559	УА5833650300000000 0000065100386	899998	*101:13643490:списаний збір за січень 2020р...
15	5096507110	23.01.2020	8.16		43 за касовою обслуговуванням СДЛ	09336500	УА033365030000001 0020000100108	336503	Сплата комісії за видачу чеку 2604
16	5648301710	24.01.2020		7 000.00	Готівкові кошти в касі установи банку	09336500	УА583365030000002 0020000100108	336503	Внесення виручки готівкою на рахунок юридичної особи
17	5648301710	24.01.2020	20.00		ВИРОБНИЧО-КОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО ДЗЕ	13643490	УА5833650300000000 0020000100108	336503	Платіж нарах.коштів за внесення грошей
18	8339514110	27.01.2020	10.59		43 за касовою обслуговуванням СДЛ	09336500	УА5833650300000000 0000065100386	336503	Сплата комісії за видачу чеку 2604
19	8994753310	28.01.2020		7 000.00	Готівкові кошти в касі установи банку	09336500	УА033365030000001 0020000100108	336503	Внесення виручки готівкою на рахунок юридичної особи
20	8994753310	28.01.2020	20.00		ВИРОБНИЧО-КОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО ДЗЕ	13643490	УА5833650300000002 6008300958970	336503	Платіж нарах.коштів за внесення грошей
21	12	29.01.2020	1 098.00		КП "Рівненський район"	31044383	УА5533650300000000 2600130131819	336503	За надання послуг за лінійним рах. №14 від 29.01.2020р.
22	13	29.01.2020	11 098.87		ТОВ "Трансінвест-енергопроект"	42129720	УА8833650300000002 600330004338	336503	Платіж нарах.коштів за надання послуг за лінійним рах. №13 від 27.01.2020р.
23	14	29.01.2020	345.80		Філія "Заклад" АТ Приватбанк	42265957	УА5533650300000002 600330004338	336503	Сплата за лінійним рах. №14 від 29.01.2020р.
24	64	30.01.2020	470.00		ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО ТМБС	30760522	УА1233650300000002 600330004338	336503	За ордером літ. рах. № 1 від 30.01.2020 р без ПДВ
25	0589950710	31.01.2020		7 700.00	Готівкові кошти в касі установи банку	09336500	УА033365030000001 0020000100108	336503	Внесення виручки готівкою на рахунок юридичної особи
26	15	31.01.2020	5 122.14		УАДКС у Рівненському районі	37795394	УА6833650300000000 0068000009346	899998	*101:13643490:списаний збір за грудень 2019 року...

